

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՎ

ՁԵՌՆԱՐԿ ԸՆՏՐՈՂՆԵՐԻ ԳՐԱՆՑՈՒՄ ԻՐԱԿԱՆԱՑՆՈՂ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄԸ ՍՊԱՍԱՐԿՈՂ ՄԱՍՆԱԳԵՏՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

Ազգային ժողովի ընտրություններ
2017թ.

www.elections.am

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

ՁԵՌՆԱՐԿ ԸՆՏՐՈՂՆԵՐԻ ԳՐԱՆՑՈՒՄՆ ԻՐԱԿԱՆԱՑՆՈՂ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄԸ ՍՊԱՍԱՐԿՈՂ ՄԱՍՆԱԳԵՏՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

Ազգային ժողովի ընտրություններ

2017թ.

Սույն ձեռնարկը կազմվել է ՀՀ ընտրական օրենսգրքի և Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի որոշումների հիման վրա, սակայն այն չի կարող համարվել ՀՀ ընտրական օրենսգրքին և Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի որոշումներին փոխարինող փաստաթուղթ:

Բովանդակություն

1. ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ	5
Ո՛Վ ՈՒՆԻ ԸՆՏՐԵԼՈՒ ԻՐԱՎՈՒՆՔ.....	5
ԸՆՏՐՈՂՆԵՐԻ ՑՈՒՑԱԿՆԵՐ	5
ԱՆՁԸ ՀԱՍՏԱՏՈՂ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐ.....	5
ԸՆՏՐՈՂՆԵՐԻ ԳՐԱՆՑՄԱՆ ԶԱՅԼԵՐԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳԻՐ.....	6
ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԵՐ.....	6
ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՍԱՐՔԱՎՈՐՄԱՆ ԿՈՄՊԼԵԿՏ	6
ՄԱՍՆԱԳԵՏՆԵՐԸ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՏԵՂԱՄԱՍՈՒՄ	9
Մասնագետի գործառույթները.....	9
2. ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽՈՐԴ ՕՐ	11
ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՍԱՐՔԱՎՈՐՄԱՆ ԿՈՄՊԼԵԿՏԻ ՍՏՈՒԳՈՒՄ.....	11
ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՍԱՐՔԱՎՈՐՄԱՆ ՏՎՅԱԼՆԵՐԻ ՍՏՈՒԳՈՒՄ.....	11
Մեկ տեխնիկական սարքավորում ունեցող ընտրական տեղամաս.....	11
Մեկից ավելի տեխնիկական սարքավորում ունեցող ընտրական տեղամաս.....	17
3. ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՕՐ	19
ՆԱԽՔԱՆ ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՄԵԿՆԱՐԿԸ.....	19
Մեկ տեխնիկական սարքավորում ունեցող ընտրական տեղամաս.....	19
Մեկից ավելի տեխնիկական սարքավորում ունեցող ընտրական տեղամաս.....	27
ԳՐԱՆՑՄԱՆ ԶԱՅԼԵՐ.....	27
Ընտրական տեղամասի ընտրողների ցուցակում ընդգրկված ընտրողներ.....	27
Ինքնության ստուգում.....	28
Փաստաթղթի ներմուծում սարքավորման մեջ կամ տվյալների մուտքագրում ստեղծաշարով.....	29
Մատնահետքի գրանցում և քվեարկության կտրոնների տպում.....	37
Քվեարկության օրը կազմված լրացուցիչ ցուցակում ընդգրկված ընտրողներ և գինձառայողներ.....	38
Տվյալներ մուտքագրումը ստեղծաշարով.....	39
Մատնահետքերի գրանցում և քվեարկության կտրոնների տպում.....	41
Ընտրողների մատնահետքի ներմուծման անհնարինություն.....	41
Քվեարկության կտրոնը ընտրողին տրամադրելը.....	42

4. ՏԵՂԵԿԱՆՔՆԵՐ	43
ԳՐԱՆՑՎԱԾ ԸՆՏՐՈՂՆԵՐԻ ԲԱՑԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՎԱՍՏՈՂ ՏԵՂԵԿԱՆՔԸ	43
ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱՆՔ	43
Մեկից ավելի տեխնիկական սարքավորում ունեցող ընտրական տեղամաս	48
Տեխնիկական սարքավորման անսարքության դեպքում	48
5. ԽՆԴԻՐՆԵՐ, ՈՐՈՆՔ ԿԱՐՈՂ ԵՆ ԸՆԴՀԱՏԵԼ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՍԱՐՔԱՎՈՐՄԱՆ ՄԻՋՈՑՈՎ ԸՆՏՐՈՂՆԵՐԻ ԳՐԱՆՑՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՅԸ	49
ԹՂԹԻ ԳԼԱՆ	49
Թուղթը վերջացել է	49
Թղթի խցանում	50
ԷԼԵԿՏՐԱԷՆԵՐԳԻԱՅԻ ԱՆՋԱՏՈՒՄ	50
Մեկ տեխնիկական սարքավորում ունեցող ընտրական տեղամաս	50
Մեկից ավելի տեխնիկական սարքավորում ունեցող ընտրական տեղամաս	51
ՆԵՐՔԻՆ ՑԱՆՑԻ ԽԱՓԱՆՈՒՄ	51
ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄԸ ՉԻ ՄԻԱՆՈՒՄ	52
ԷԿՐԱՆԸ ՉԻ ԱՇԽԱՏՈՒՄ	53
ՄԱՏՆԱՅԵՏԵՐԻ ԸՆԹԵՐՑՄԱՆ ՍԿԱՆԵՐԸ ՉԻ ԱՇԽԱՏՈՒՄ	53
ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՍԱՐՔԱՎՈՐՄԱՆ ԱՆՍԱՐՔՈՒԹՅԱՆ ԴԵՊՈՒՄ	53
ԿԱՊԸ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԱՋԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻ ՀԵՏ	53
6. ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՍԱՐՔԱՎՈՐՄԱՆ ԿՈՄՊԼԵԿՏԻ ԴԱՍԱՎՈՐՈՒՄ և ՎԵՐԱԴԱՐՁ	55
ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՍԱՐՔԱՎՈՐՄԱՆ ԱՆՋԱՏՈՒՄ և ԴԱՍԱՎՈՐՈՒՄ	55
ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՍԱՐՔԱՎՈՐՄԱՆ ԿՈՄՊԼԵԿՏԻ ՎԵՐԱԴԱՐՁ	56
7. ՀԱՎԵԼԿԱԾՆԵՐ	57
ԹՂԹԻ ԳԼԱՆԻ ՏԵՂԱԴՐՈՒՄ	57
ԱՆՁՆԱԳՐԻ ՆՄՈՒՇ	57
ՆՈՒՅՆԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՔԱՐՏԻ ՆՄՈՒՇ	58
ԿԵՆՍԱԶՈՓԱԿԱՆ ԱՆՁՆԱԳՐԻ ՆՄՈՒՇ	58
ԺԱՄԱՆԱԿԱՎՈՐ ՓՈԽԱՐԻՆՈՂ ՓԱՍՏԱԹՂԹԻ ՆՄՈՒՇ (9-րդ ՁԱ)	59
ՍՏՈՒԳՄԱՆ, ԱԿՏԻՎԱՑՄԱՆ և ՄԱՍՆԱԳԵՏԻ ԿՈՂԵՐ	64

1. ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Ազգային ժողովի ընտրություններն անցկացվելու են 2017 թվականի ապրիլի 2-ին: 2016 թվականին ընդունված Ընտրական օրենսգրքի համաձայն այս ընտրություններում ընտրողների գրանցումը կիրականացվի տեխնիկական սարքավորումների կիրառմամբ:

ՌՎ ունի ընտրելու իրավունք

Ազգային ժողովի ընտրությունների ժամանակ ընտրելու իրավունք ունեն քվեարկության օրը 18 տարին լրացած Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիները:

Ընտրողների ցուցակներ

Ընտրողների գրանցումն իրականացնող տեխնիկական սարքավորման (այսուհետև՝ տեխնիկական սարքավորում) միջոցով ընտրողների գրանցումը կիրականացվի միայն երեք տեսակի ցուցակներում ընդգրկված ընտրողների պարագայում՝

- ընտրական տեղամասի ընտրողների ցուցակ,
- գորամասում կազմվող ընտրողների ցուցակ,
- քվեարկության օրը տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կողմից կազմվող ընտրողների լրացուցիչ ցուցակ:

Անձը հաստատող փաստաթղթեր

2017 թվականի Ազգային ժողովի ընտրությունների ժամանակ ընտրողի անձը հաստատող փաստաթղթերն են՝

- անձնագիրը,
  - նույնականացման քարտը (ID քարտ),
  - կենսաչափական (բիոմետրիկ) անձնագիրը,
  - անձնագրին կամ նույնականացման քարտին փոխարինող ժամանակավոր փաստաթուղթը (9-րդ ձև)՝ տրված ոստիկանության կողմից:
- ➔ Մասնագետը չի ստուգում ներկայացված փաստաթղթի վավերականության ժամկետը, քանի որ դա արվում է տեխնիկական սարքավորման միջոցով:
- ➔ Ընտրությունների ժամանակ դիվանագիտական անձնագրերը չեն ընդունվում որպես անձը հաստատող փաստաթղթեր:

Ընտրողների գրանցման ֆայլերի համառոտ նկարագիր

Ընտրողների գրանցման համար ձեռնարկվում են հետևյալ ֆայլերը.

Քայլ 1-ին	Ինքնության ստուգում լուսանկարի միջոցով
Քայլ 2-րդ	Անձը հաստատող փաստաթղթի ներմուծում սարքավորման մեջ կամ տվյալների մուտքագրում ստեղնաշարով
Քայլ 3-րդ	Ընտրողի մատնահետքի ներմուծում և քվեարկության կտրոնի տպում

Քվեարկության ժամեր

Քվեարկությունն անցկացվում է ժամը 8.00-ից մինչև 20.00-ը: Ժամը 20.00-ին քվեարկության սենյակում գտնվող, բայց դեռևս չքվեարկած ընտրողներն ունեն քվեարկելու իրավունք:

Մասնագետի ժամանակավոր բացակայության դեպքում նրան կարող է փոխարինել տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը, կամ էլ նախագահի հանձնարարությամբ՝ հանձնաժողովի քարտուղարը կամ տվյալ պահին իր գործառույթներից ազատ հանձնաժողովի որևէ անդամ:

➔ **Քվեարկության օրը մասնագետները պետք է ներկայանան տեղամասային կենտրոն ժամը 7:00-ին՝ նախապատրաստական աշխատանքների կատարման նպատակով:**

Տեխնիկական սարքավորման կոմպլեկտ

Յուրաքանչյուր ընտրական տեղամաս ունենալու է առնվազն մեկ տեխնիկական սարքավորում: Որոշ ընտրական տեղամասեր կունենան մեկից ավելի տեխնիկական սարքավորումներ, որոնց համար կպահանջվեն լրացուցիչ պարագաներ:

Մեկ տեխնիկական սարքավորում ունեցող ընտրական տեղամասերի համար նախատեսված պարագաներ.

	Անվանում	Քանակ	Նպատակ	Նկար
1	Ճամպրուկ	1	Տեխնիկական սարքավորումն ապահով պահելու և տեղափոխելու համար:	
2	Տեխնիկական սարքավորում	1 հատ յուրաքանչյուր ճամպրուկում	Քվեարկության ընթացքում ընտրողներին գրանցելու համար (դրված է ճամպրուկում):	

3	Թղթի գլան	3 հատ յուրաքանչյուր ճամպրուկում	Քվեարկության կտրոններ և տեղեկանքներ տպելու համար (դրված է ճամպրուկում):	
4	Տեխնիկական սարքավորման հոսանքի լար	1 հատ յուրաքանչյուր ճամպրուկում	Սարքավորումը հոսանքին միացնելու համար (դրված է ճամպրուկում):	
5	Հոսանքի տատանումներից պաշտպանող սարք	1 հատ յուրաքանչյուր ճամպրուկում	Սարքավորումը հոսանքի տատանումներից պաշտպանելու համար (դրված է ճամպրուկում):	
6	Ստիլոս-գրիչ	1 հատ յուրաքանչյուր ճամպրուկում	Սարքավորման Էկրանին հեշտությամբ աշխատելու համար (դրված է ճամպրուկում):	
7	Կտոր	1 հատ յուրաքանչյուր ճամպրուկում	Մատնահետքերի ընթերցման սկաները և սարքավորման Էկրանը մաքրելու համար (դրված է ճամպրուկում):	
8	Մասնագետի գործառույթների հուշաթերթ	1 հատ յուրաքանչյուր ճամպրուկում	Մասնագետի հիմնական գործառույթների վերաբերյալ (դրված է ճամպրուկում):	
9	Ձեռնարկ տեխնիկական սարքավորումը սպասարկող մասնագետների համար	1 հատ յուրաքանչյուր ընտրական տեղամասի համար	Տեխնիկական սարքավորման միջոցով ընտրողների գրանցման մանրամասների վերաբերյալ:	
10	Հոսանքի երկարացման լար	2 հատ յուրաքանչյուր ընտրական տեղամասի համար	Անհրաժեշտության դեպքում հոսանքի վարդակներին հասնելու համար:	

11	Մասնագետի կողմ պարունակող ծրար	1 հատ յուրաքանչյուր ընտրական տեղամասի համար	Պարունակում է մասնագետի վեցանիշ կոդը:	
----	--------------------------------	---	---------------------------------------	---

Մեկից ավելի տեխնիկական սարքավորում ունեցող ընտրական տեղամասերին կտրամադրվեն 2 կամ 3 սարքավորումներ՝ պայմանավորված տեղամասի ընտրողների թվով և լրացուցիչ պարագաներ, որոնք թվարկվում են ստորև բերված աղյուսակում.

	Անվանում	Քանակ	Նպատակ	Նկար
1	Ռաուտեր	1 հատ յուրաքանչյուր ընտրական տեղամասի համար	Տեխնիկական սարքավորումների միջև ներքին ցանց ստեղծելու համար:	
2	Ցանցային լար	Ըստ ընտրական տեղամասում առկա տեխնիկական սարքավորումների թվի	Տեխնիկական սարքավորումները ռաուտերին միացնելու համար:	
3	Ռաուտերի հոսանքի լար	1 հատ յուրաքանչյուր ընտրական տեղամասի համար	Ռաուտերը հոսանքին միացնելու համար:	
4	Անխափան սնուցման սարք (UPS)	1 հատ յուրաքանչյուր ընտրական տեղամասի համար	Էլեկտրաէներգիայի անշատման դեպքում ռաուտերի սնուցումն ապահովելու համար:	
5	Հոսանքի երկարացման լար	1 հավելյալ յուրաքանչյուր ընտրական տեղամասի համար	Անհրաժեշտության դեպքում հոսանքի վարդակներին հասնելու համար:	

➔ Ռաուտեր և UPS տրամադրվելու է միայն մեկից ավելի տեխնիկական սարքավորում ունեցող ընտրական տեղամասերին: Քանի որ ռաուտերը չունի ներքին մարտկոց, այն մշտապես պետք է միացված լինի հոսանքին UPS-ի միջոցով:

Մասնագետները ընտրական տեղամասում

Մասնագետները հանդես են գալիս որպես Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի (ԿԸՀ) ներկայացուցիչներ և պարտավոր է լինել անկողմնակալ, չեզոք: Մասնագետների անկողմնակալ վարքը կարևոր է օրինական, թափանցիկ, արժանահավատ և ընդունելի ընտրություններ անցկացնելու համար:

- ➔ Մասնագետները չպետք է արտահայտեն քաղաքական նախապատվություններ կամ ուղղորդեն ընտրողներին քվեարկել որոշակի թեկնածուի կամ քաղաքական կուսակցության օգտին: Նրանց արգելվում է կրել ցանկացած նշան, որի միջոցով կարող է դրսևորվել որևէ թեկնածուին կամ քաղաքական կուսակցությանը սատարելու հանգամանքը (օրինակ՝ կրել քարոզչական շապիկ, կրծքանշան, դրոշ կամ այլ պարագաներ):
- ➔ Մասնագետները պարտավոր են վերնագգեստի վրա տեսանելի ձևով կրել իրենց վկայականը:

Մասնագետի գործառույթները

Մասնագետն իրականացնում է հետևյալ գործառույթները.

Քվեարկության նախորդ օրը

- Բացել տեխնիկական սարքավորման ճամպուրակը և ստուգել դրա պարունակությունը:
- Տեղադրել տեխնիկական սարքավորումը քվեարկության սենյակում այդ նպատակով հատկացված սեղանին:
- Միացնել տեխնիկական սարքավորումը հոսանքի աղբյուրին:
- Տեղադրել UPS-ը և ռաուտերը, կարգավորել ներքին ցանցը (մեկից ավելի տեխնիկական սարքավորում ունեցող ընտրական տեղամասերի պարագայում):
- Հետևել տվյալների ստուգման ընթացակարգին (տե՛ս 2-րդ գլուխ «Քվեարկության նախորդ օր»):
- Անջատել տեխնիկական սարքավորումը անջատիչով, սակայն թողնել միացված հոսանքի սնուցման աղբյուրից:
- Անջատել UPS-ը և ռաուտերը անջատիչով, սակայն UPS-ը թողնել միացված հոսանքի սնուցման աղբյուրից (մեկից ավելի տեխնիկական սարքավորում ունեցող ընտրական տեղամասերի պարագայում):

Քվեարկության օրը

Ժամը 7:00-ից 8:00

- Ընտրական տեղամասի նախագահից ստանալ մասնագետի կողմ պարունակող ծրարը:
- Ակտիվացնել տեխնիկական սարքավորումը:
- Տպել գրանցված ընտրողների բացակայությունը հավաստող տեղեկանքը:

Ժամը 8:00-ից սկսած

- Ստուգել ընտրողի ինքնությունը՝ համոզվելով, որ ներկայացված անձը հաստատող փաստաթղթում առկա լուսանկարը համապատասխանում է ընտրողին:
- Ներմուծել փաստաթուղթը սարքավորման մեջ կամ անհրաժեշտության դեպքում մուտքագրել տվյալները ստեղնաշարով:

- Ապահովել ընտրողի մատնահետքի ներմուծումը և տպած քվեարկության կտրոնը տալ ընտրողին:

Քվեարկության ավարտից հետո

- Տպել ավարտական տեղեկանք(ներ)ը:
- Հավաքել տեխնիկական սարքավորման կոմպլեկտը ճամպրուկում:

➔ **Քվեարկության օրը տեխնիկական սարքավորումը սպասարկելուց հրաժարվելու, իր լիազորությունները չկատարելու կամ ոչ պատշաճ կատարելու դեպքում մասնագետի նկատմամբ որպես վարչական պատասխանատվության միջոց կիրառվում է Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքի 40.13-րդ հոդվածով սահմանված տուգանքը՝ նվազագույն աշխատավարձի հարյուրապատիկից մինչև երեքհարյուրապատիկի չափով:**

Իր պարտականությունները կատարելիս մասնագետը սերտորեն համագործակցում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի հետ, ում պարտականությունները տեխնիկական սարքավորման միջոցով ընտրողների գրանցման գործընթացում սահմանափակվում են հետևյալով.

- Ստանալ տեխնիկական սարքավորման կոմպլեկտը տարածքային ընտրական հանձնաժողովից:
- Ստուգել ստացված պարագաներն ըստ հանձնման ստացականի:
- Խնդրել մասնագետին տրամադրել տեղեկանքներ:
- Փոխարինել մասնագետին նրա ժամանակավոր բացակայության դեպքում կամ հանձնարարել տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարին կամ որևէ անդամի ստանձնել մասնագետի դերը:
- Վերադարձնել տեխնիկական սարքավորման կոմպլեկտը տարածքային ընտրական հանձնաժողով:

➔ **Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը վերահսկում է միայն տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամներին և կարող է հրահանգներ տալ միայն նրանց: Ինչ վերաբերում է մասնագետներին, ապա նրանք տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամներ ՉԵՆ, ուստի և հանձնաժողովի նախագահը իրավասու ՉԵ նրանց որևէ հրահանգ տալ բացառությամբ սույն ձեռնարկով նախատեսված դեպքերի:**

➔ **Վստահված անձինք, դիտորդները, այցելուները, զանգվածային լրատվամիջոցների ներկայացուցիչները չմիջամտելով մասնագետի աշխատանքին՝ կարող են հետևել տեխնիկական սարքավորման միջոցով ընտրողների գրանցմանը:**

2. ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽՈՐԴ ՕՐ

Քվեարկության նախորդ օրը մասնագետը տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահից ստանում է տեխնիկական սարքավորման կոմպլեկտը և ստուգում է ամբողջականությունը:

Տեխնիկական սարքավորման կոմպլեկտի ստուգում

Մասնագետը տեխնիկական սարքավորման կոմպլեկտի ստուգումն իրականացնում է հետևյալ կերպ.

- Ստուգում է պարագաները՝ ըստ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահից ստացված հանձնման ստացականի:
  - Ստուգում է տեխնիկական սարքավորման (սարքավորումների) ֆլեշ կրիչների (USB) խցիկի կափարիչի վրա զետեղված պլաստիկ կապարակնիքի սերիական համարը (գտնվում է սարքավորման տակի մասում):
- ➔ Տեխնիկական սարքավորման ֆլեշ կրիչների (USB) խցիկի վրա զետեղված պլաստիկ կապարակնիքը ՉՊԵՏԶ է հեռացվի կամ որևէ կերպ վնասվի:

Տեխնիկական սարքավորման տվյալների ստուգում

Պարագաների ստացումը ստուգելուց հետո մասնագետը անցնում է սարքավորման տեղադրմանը:

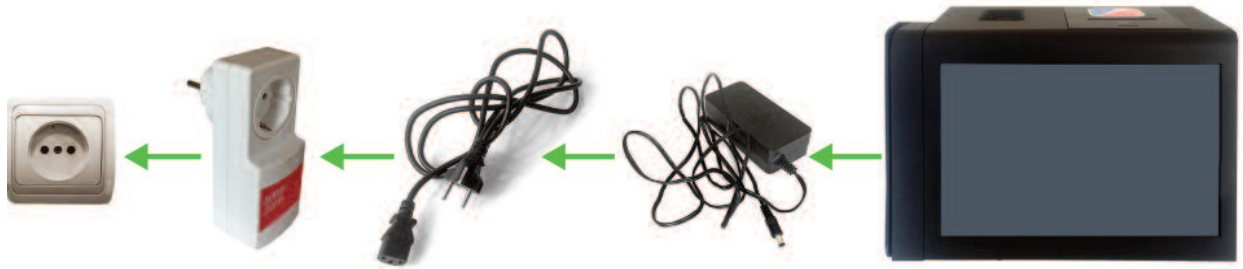
- ➔ Տեխնիկական սարքավորումը պետք է հեռու տեղադրվի արևի ուղիղ ճառագայթներից՝ Էկրանի պատկերները պարզ տեսնելու և սարքավորման տաքացումից խուսափելու նպատակով:

Չարկավոր է կատարել հետևյալ քայլերը.

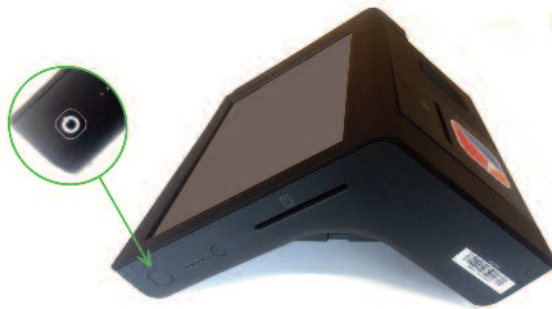
Մեկ տեխնիկական սարքավորում ունեցող ընտրական տեղամաս

- Բացել տեխնիկական սարքավորման ճամպուրակը:
- Ճամպուրակից հանել տեխնիկական սարքավորումը, հոսանքի լարը և հոսանքի տատանումներից պաշտպանող սարքը:
- Տեխնիկական սարքավորումը տեղադրել քվեարկության սենյակում այդ նպատակով հատկացված սեղանին:
- Տեղադրել թղթի գլանը տեխնիկական սարքավորման տպիչում (տե՛ս «Թղթի գլանի տեղադրում» հավելվածում):

- Միացնել տեխնիկական սարքավորումը հոսանքին՝ օգտագործելով հոսանքի տատանումներից պաշտպանող սարքը և տեխնիկական սարքավորման հոսանքի լարը:

- Միացնել տեխնիկական սարքավորումը՝ սեղմած պահելով անջատիչը (գտնվում է սարքավորման ներքևի աջ անկյունում) այնքան ժամանակ մինչև վառվի անջատիչի լուսային նշանը (ոչ պակաս քան 5 վայրկյան):

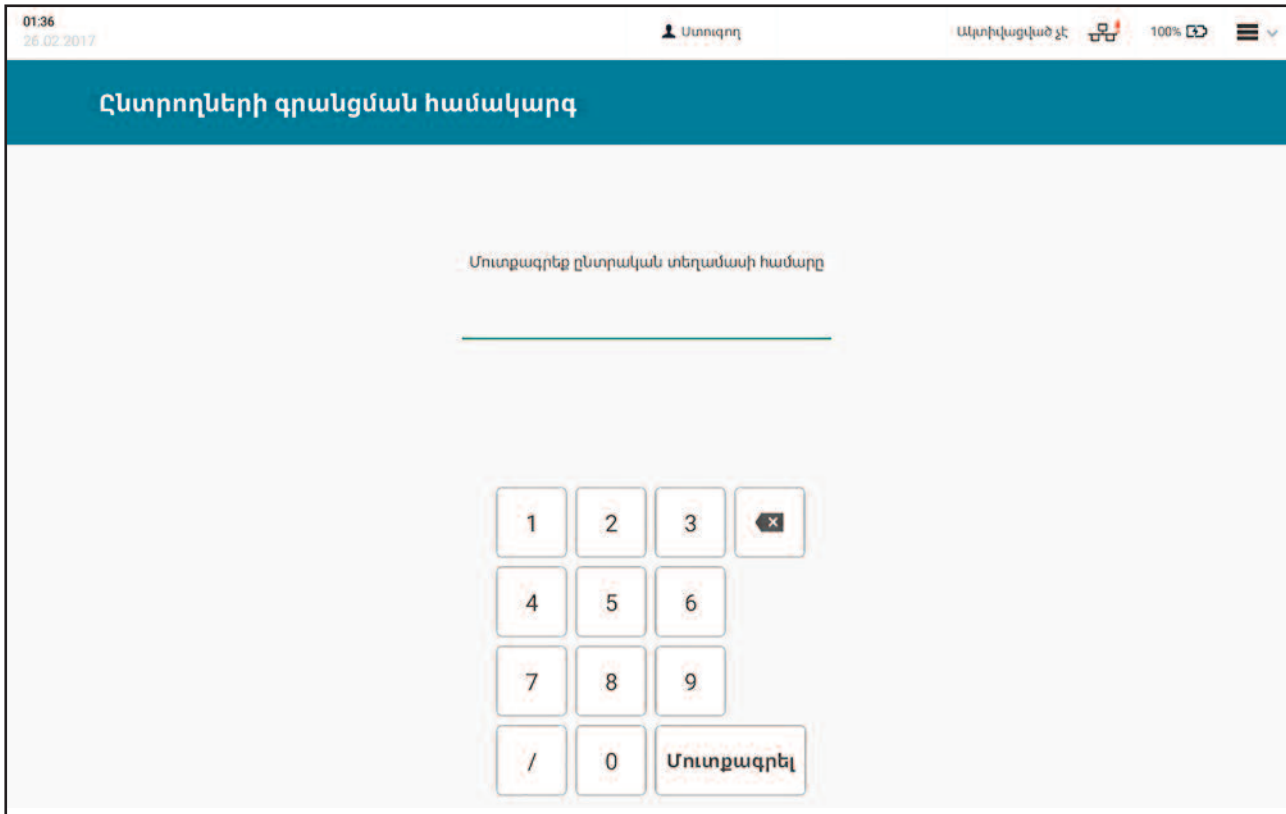
- Մուտք գործել ընտրողների գրանցման ծրագիր՝ սեղմելով տեխնիկական սարքավորման Էկրանի վերևի ձախ անկյունում գտնվող «VIU-Client» սարնջագույն նշանը:

- Էկրանին կհայտնվի դատարկ դաշտ, որտեղ պետք է մուտքագրել ստուգման վեցանիշ կոդը:

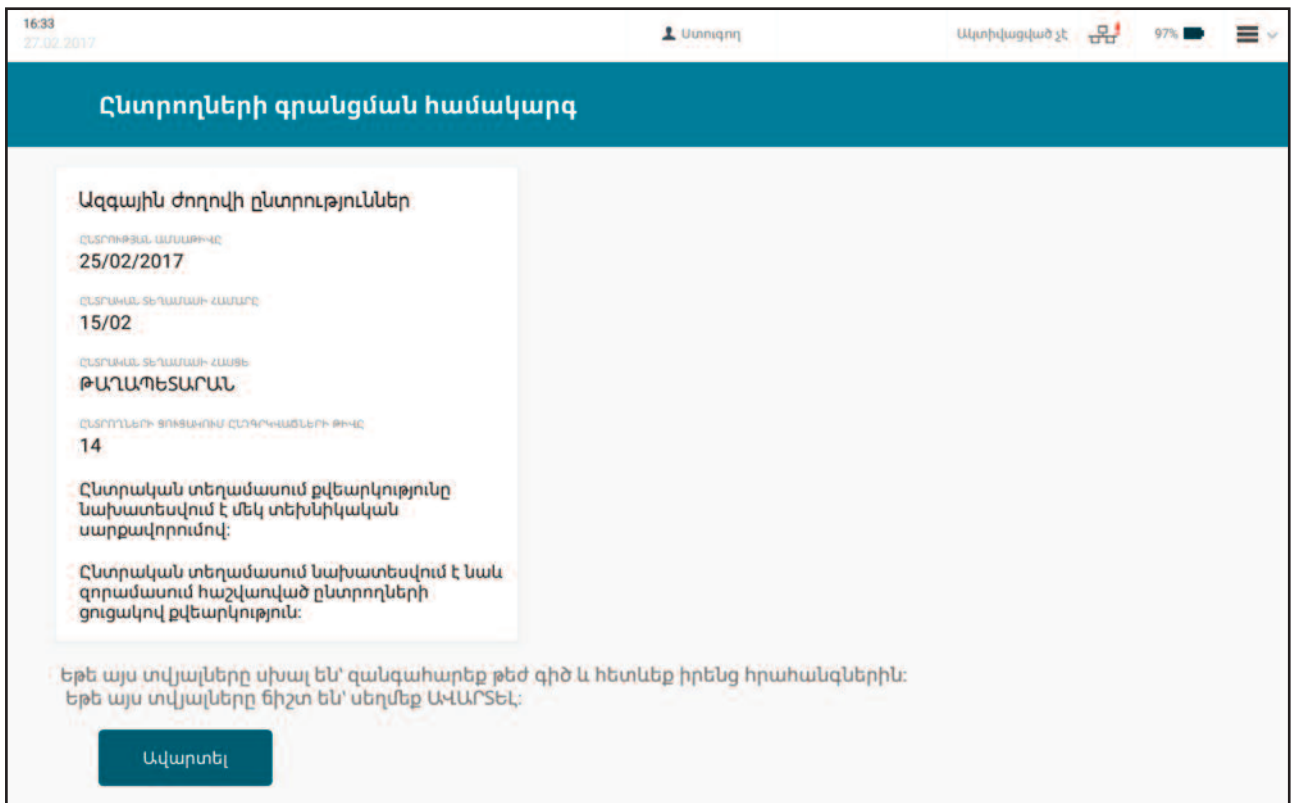

- Մուտքագրել ստուգման վեցանիշ կոդը՝ 111111:
- Եկրանին կհայտնվի դատարկ դաշտ, որտեղ պետք է մուտքագրել ընտրական տեղամասի համարը:

- Մուտքագրել ընտրական տեղամասի համարը (օր.՝ 1/02):
- Սեղմել «ՄՈՒՏՔԱԳՐԵԼ» կոճակը:

- Էկրանին պետք է հայտնվեն հետևյալ տեղեկությունները.
  - Ընտրությունների անվանումը, ամսաթիվը:
  - Ընտրական տեղամասի համարը, հասցեն:
  - Ընտրական տեղամասի ընտրողների ցուցակում ընդգրկված ընտրողների ընդհանուր թիվը:
  - Տեղեկատվություն այն մասին, թե արդյոք տվյալ ընտրական տեղամասում քվեարկությունը նախատեսվում է մեկ, թե մեկից ավելի տեխնիկական սարքավորումներով:
  - Տեղեկատվություն այն մասին, թե արդյոք տվյալ ընտրական տեղամասում նախատեսվում է զորամասում հաշվառված ընտրողների ցուցակով քվեարկություն, թե ոչ:

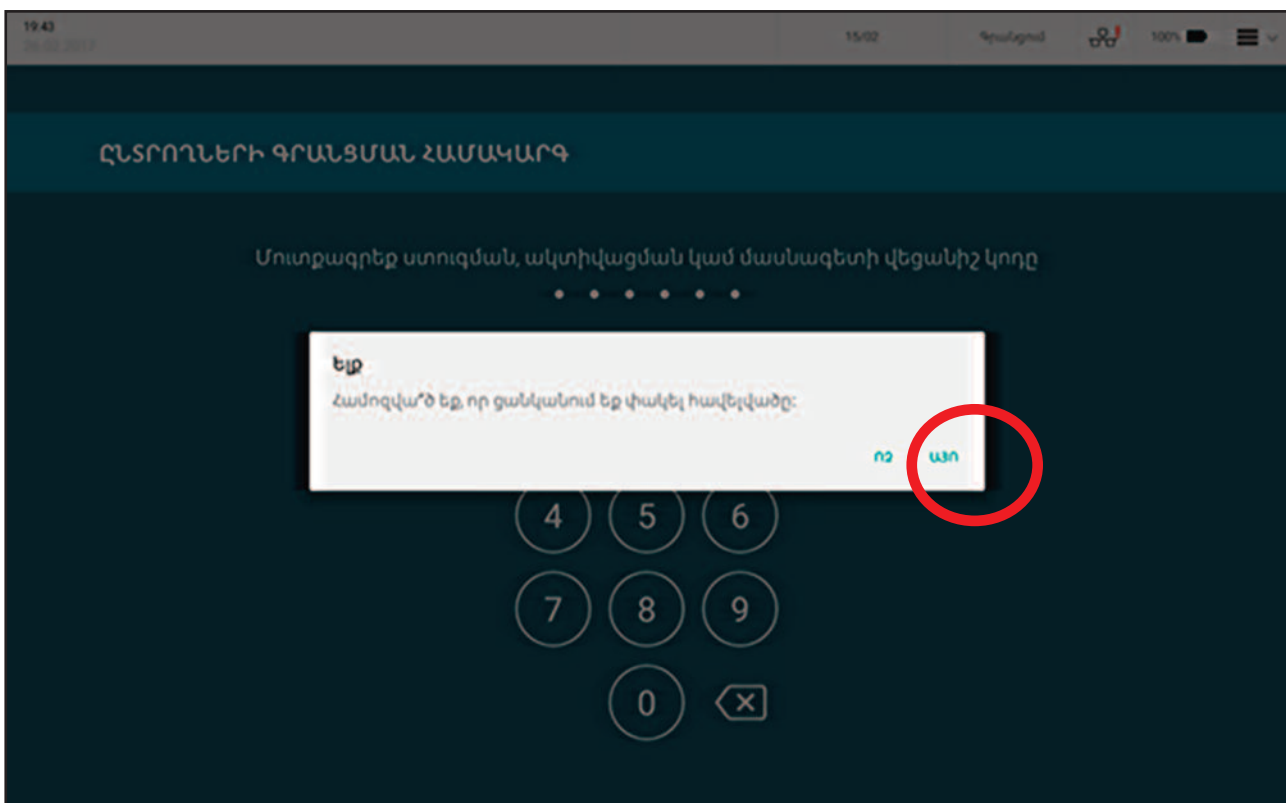
- Եթե Էկրանին հայտնված տեղեկությունները ճիշտ են, ապա սեղմել «ԱՎԱՐՏԵԼ» կոճակը:
- Եթե ընտրական տեղամասի համարը ճիշտ է մուտքագրվել, սակայն Էկրանին հայտնված տեղեկությունները չեն համապատասխանում տվյալ ընտրական տեղամասին, ապա մասնագետը պետք է այդ մասին անմիջապես հայտնի տեխնիկական աջակցության կենտրոն:

Տեխնիկական սարքավորման տվյալների ստուգումից հետո մասնագետը պարտավոր է.

- Սեղմել Էկրանի վերևի աջ անկյունում գտնվող բացվող ցանկի կոճակը:

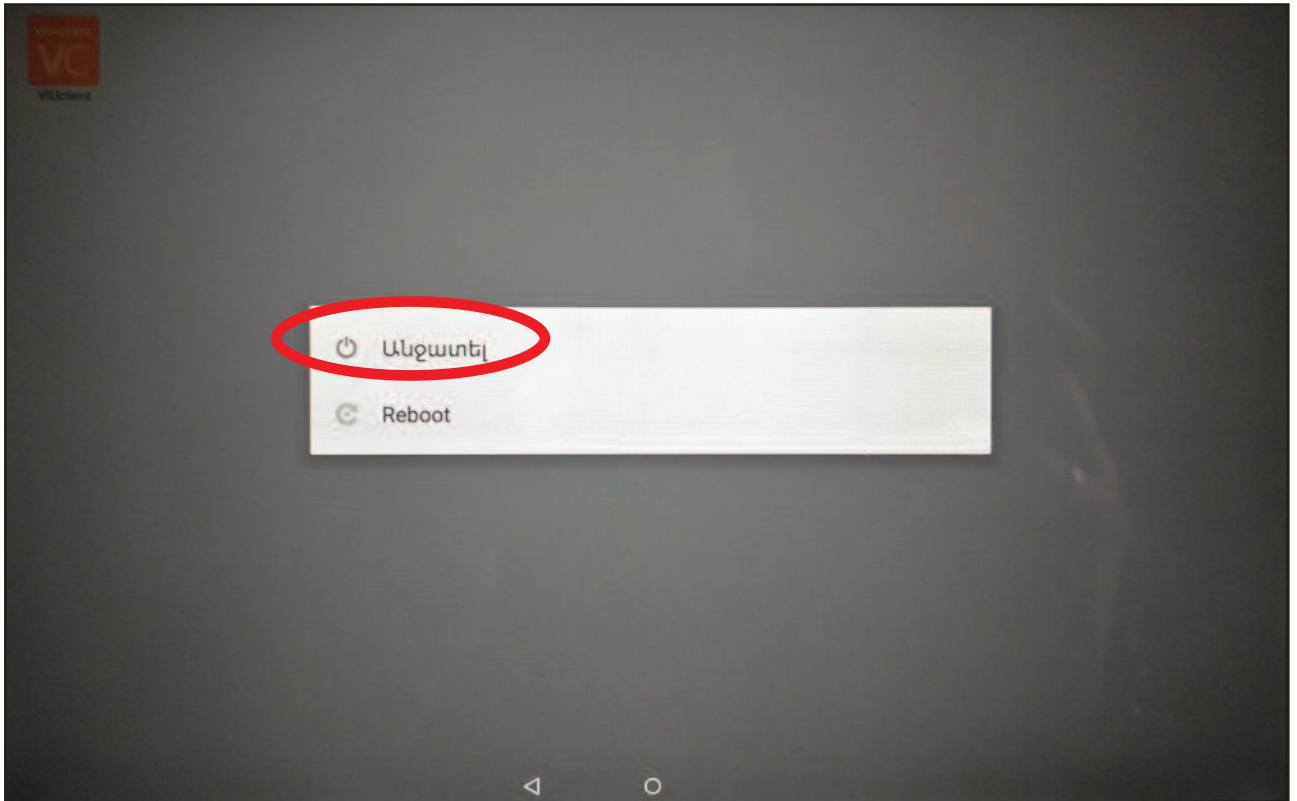

- Ընտրել «ԵԼՔ» տարբերակը:
- Սեղմել «ԱՅՈ» հաստատելու համար գործողությունը:

- Սեղմած պահել սարքավորման անջատիչը (ոչ պակաս քան 5 վայրկյան) մինչև կհայտնվի էկրան «ԱՆՁԱՏԵԼ» և «REBOOT» կոճակներով:

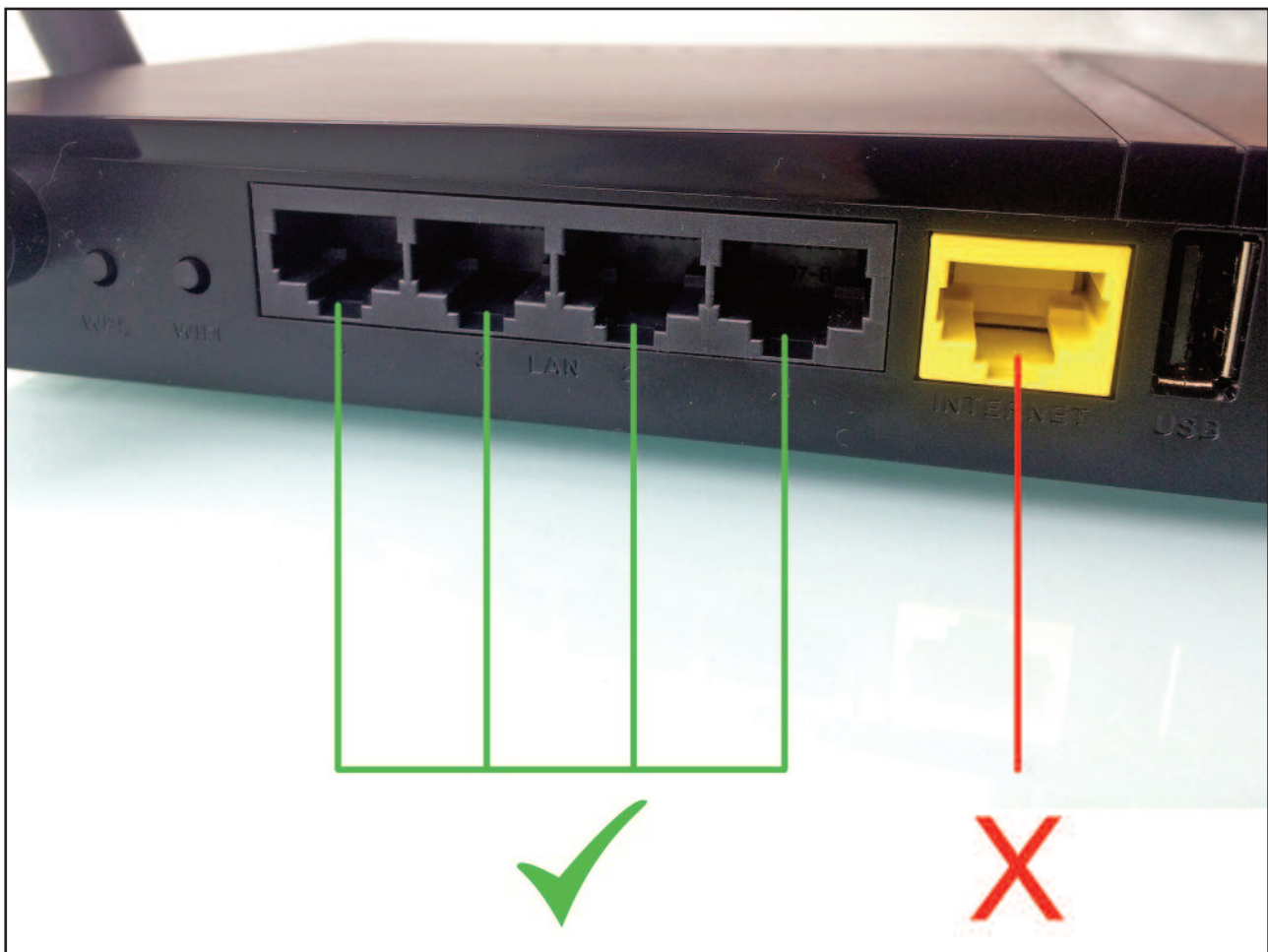

- Սեղմել «ԱՆՁԱՏԵԼ» կոճակը:

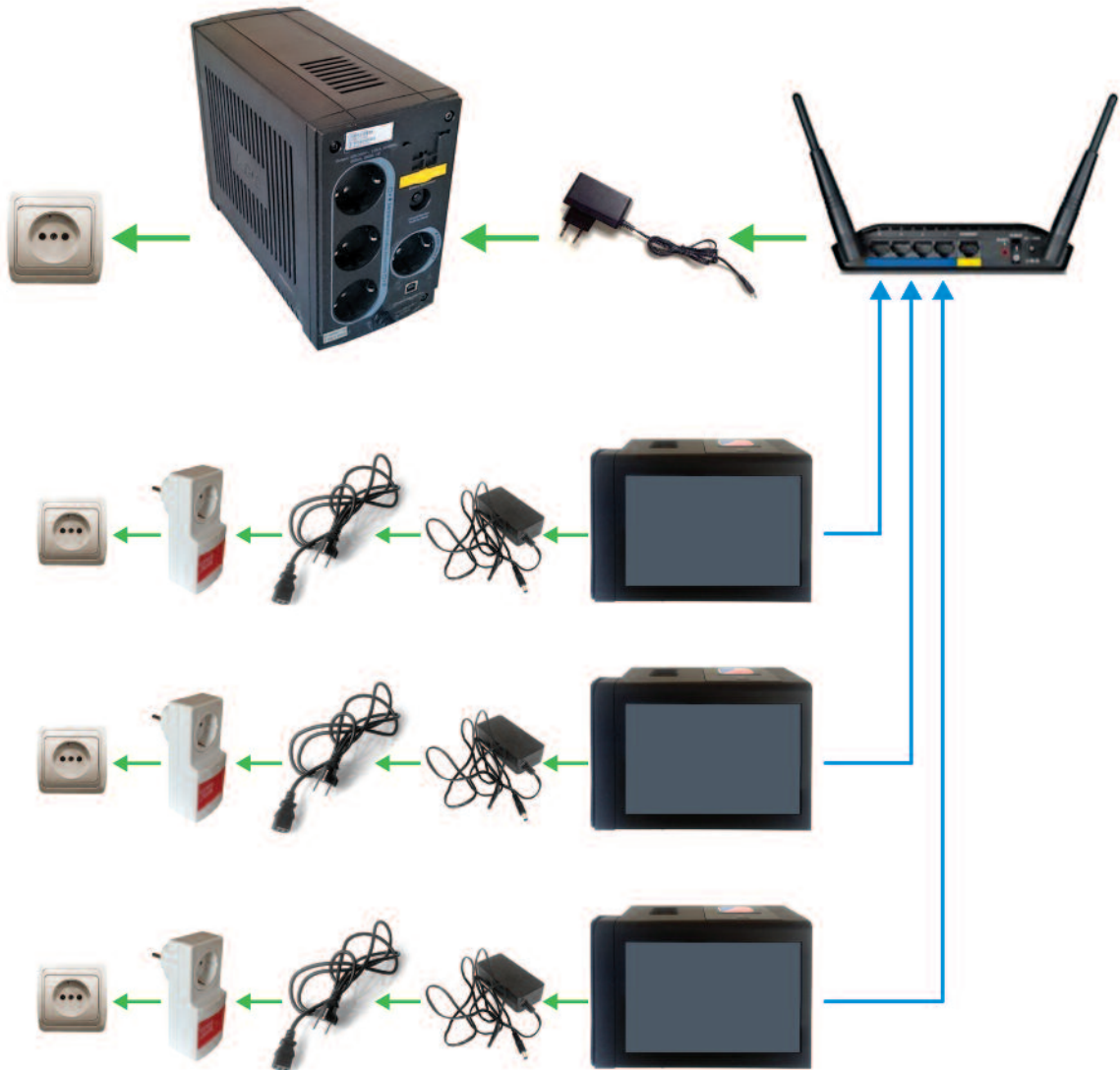
Մեկից ավելի տեխնիկական սարքավորում ունեցող ընտրական տեղամաս

Որոշ ընտրական տեղամասեր ստանալու են մեկից ավելի տեխնիկական սարքավորումներ, որոնց տվյալների սուուգման գործընթացը պետք է իրականացվի ընտրական տեղամասում աշխատող մասնագետների կողմից հետևյալ կերպ.

- Բացել տեխնիկական սարքավորումների ճամպուրակները:
- Ճամպուրակներից հանել տեխնիկական սարքավորումները, դրանց հոսանքի լարերը և հոսանքի տատանումներից պաշտպանող սարքերը:
- Տեխնիկական սարքավորումը տեղադրել քվեարկության սենյակում այդ նպատակով հատկացված սեղանին:
- Տեղադրել մեկական թղթի գլան յուրաքանչյուր տեխնիկական սարքավորման մեջ (տե՛ս «Թղթի գլանի տեղադրում» հավելվածում):
- Միացնել տեխնիկական սարքավորումները հոսանքին՝ հոսանքի տատանումներից պաշտպանող սարքերի և տեխնիկական սարքավորումների հոսանքի լարերը միջոցով (անհրաժեշտության դեպքում՝ կարող են օգտագործվել երկարացման լարեր):
- Հանել ռաուտերը և UPS-ը, ռաուտերը միացնել UPS-ին՝ օգտագործելով ռաուտերի հոսանքի լարը:
- Միացնել տեխնիկական սարքավորումները ռաուտերին՝ օգտագործելով ցանցային լարերը:

- Միացնել UPS-ի հոսանքի լարը վարդակին (անհրաժեշտության դեպքում՝ կարող է օգտագործվել երկարացման լար):

Միացնել UPS-ը՝ սեղմելով անջատիչը մինչև լսվի համապատասխան ձայնային ազդանշանը:

- Միացնել ռաուտերը՝ սեղմելով անջատիչը մինչև վառվեն լուսային ազդանշանները:
- Միացնել տեխնիկական սարքավորումը՝ սեղմած պահելով անջատիչը (գտնվում է սարքավորման ներքևի աջ անկյունում) այնքան ժամանակ մինչև վառվի անջատիչի լուսային նշանը (ոչ պակաս քան 5 վայրկյան):
- Մուտք գործել ընտրողների գրանցման ծրագիր՝ սեղմելով տեխնիկական սարքավորման Էկրանի վերևի ձախ անկյունում գտնվող «VU-Client» նարնջագույն նշանը:
- Յուրաքանչյուր սարքավորման Էկրանին կհայտնվի դատարկ դաշտ, որտեղ պետք է մուտքագրել ստուգման վեցանիշ կոդը:
- Մասնագետներից յուրաքանչյուրը կրկնում է սույն գլխի «Մեկ տեխնիկական սարքավորում ունեցող ընտրատեղամաս» ենթավերնագրում ներկայացված տվյալների ստուգման քայլերն այն սարքի համար, որն ինքը սպասարկում է և այնուհետև անջատում է սարքավորումը ըստ նույն ենթավերնագրում ներկայացված քայլերի:

3. ԲՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՕՐ

Բվեարկության օրը տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նիստն ընտրական տեղամասում սկսվում է ժամը 7.00-ին:

➔ **Բվեարկության օրը մասնագետները նույնպես պետք է ներկայանան ընտրական տեղամաս ժամը 7:00-ին՝ նախապատրաստական աշխատանքների կատարման նպատակով:**

Նախքան բվեարկության մեկնարկը

Մասնագետները պետք է համոզվեն, որ տեխնիկական սարքավորման միջոցով ընտրողների գրանցման համար անհրաժեշտ բոլոր պարագաները տեղում են, իսկ կապարակնիքը՝ անխախտ:

Մեկ տեխնիկական սարքավորում ունեցող ընտրական տեղամաս

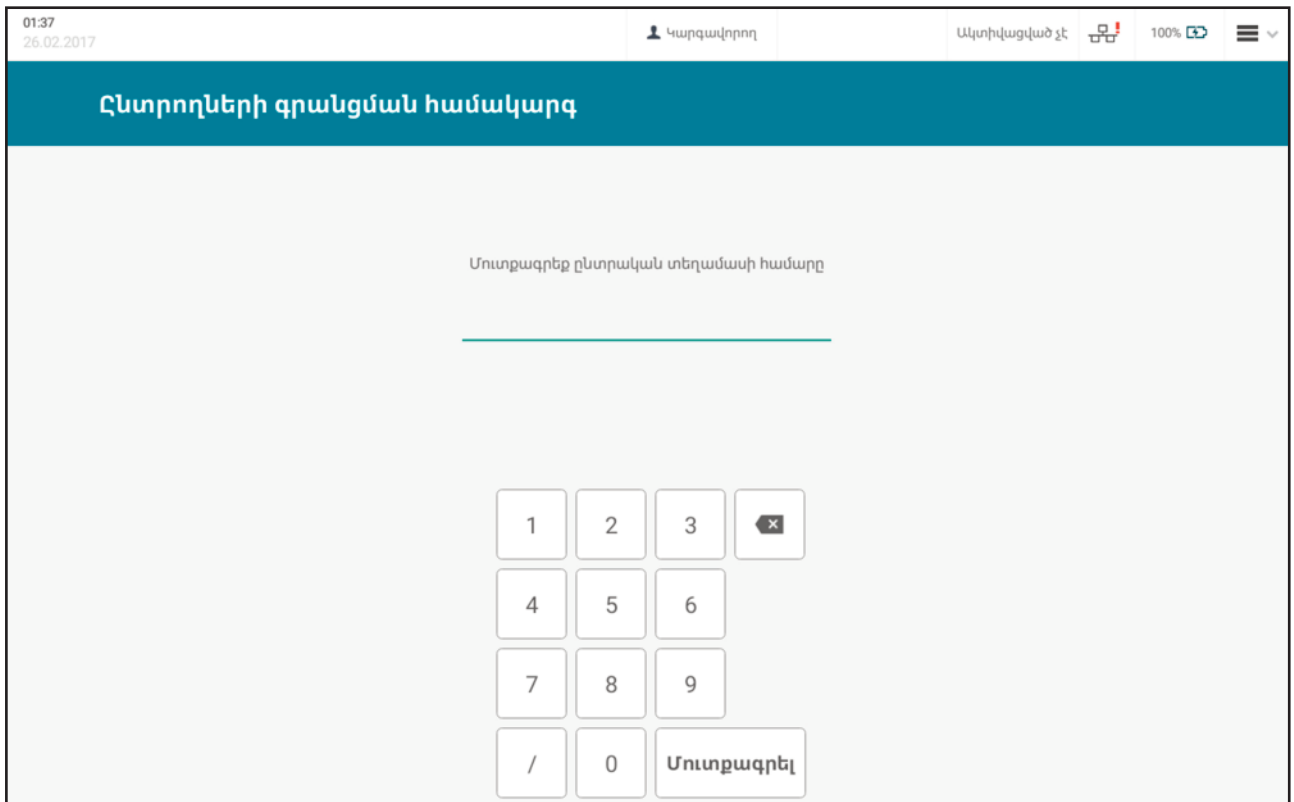
Մասնագետը պարտավոր է.

- Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահից ստանալ մասնագետի կողը պարունակող ծրարը:
- Միացնել տեխնիկական սարքավորումը՝ սեղմած պահելով անջատիչը (գտնվում է սարքավորման ներքևի աջ անկյունում) այնքան ժամանակ մինչև վառվի անջատիչի լուսային նշանը (ոչ պակաս քան 5 վայրկյան):
- Մուտք գործել ընտրողների գրանցման ծրագիր՝ սեղմելով տեխնիկական սարքավորման էկրանի վերևի ձախ անկյունում գտնվող «VIU-Client» նարնջագույն նշանը:
- Էկրանին կհայտնվի դատարկ դաշտ, որտեղ պետք է մուտքագրել ակտիվացման վեցանիշ կոդը:

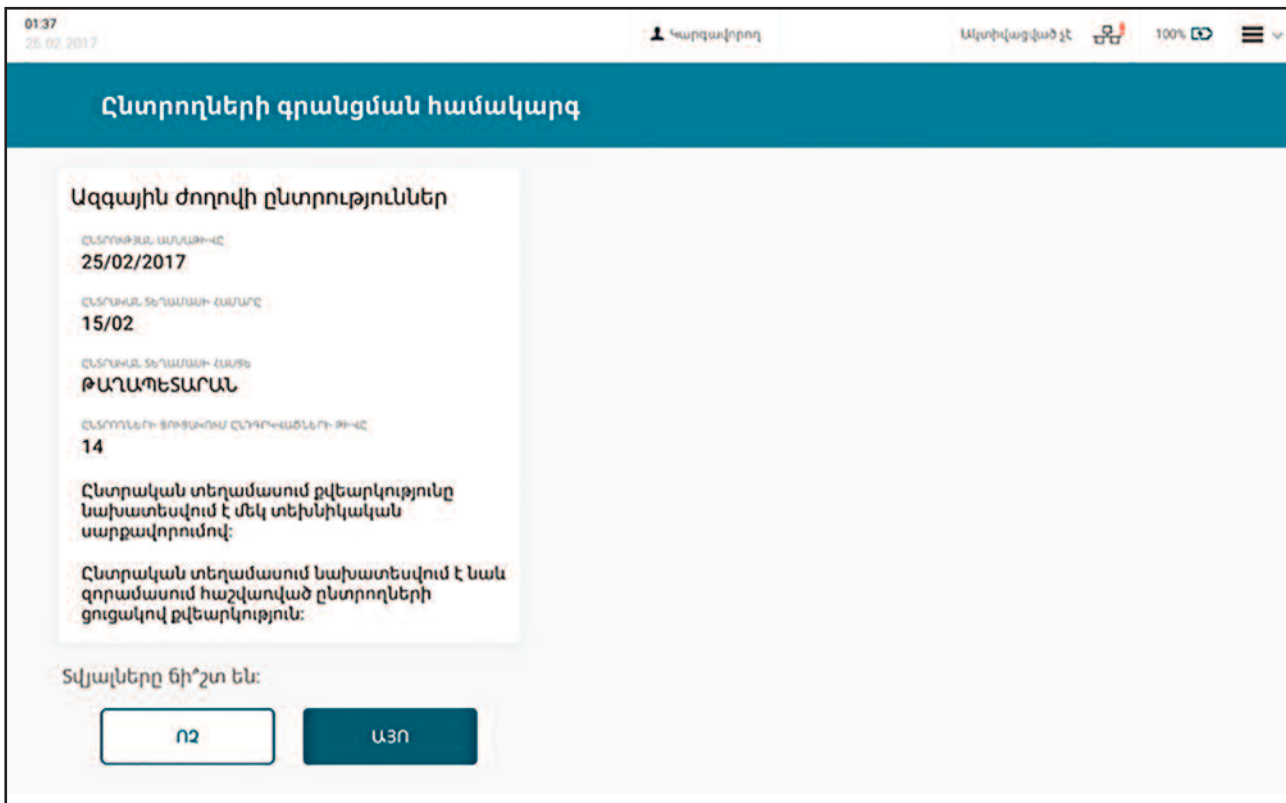
- Մուտքագրել ակտիվացման վեցանիշ կոդը՝ 222222:

- Եկրանին կհայտնվի դատարկ դաշտ, որտեղ պետք է մուտքագրել ընտրական տեղամասի համարը:

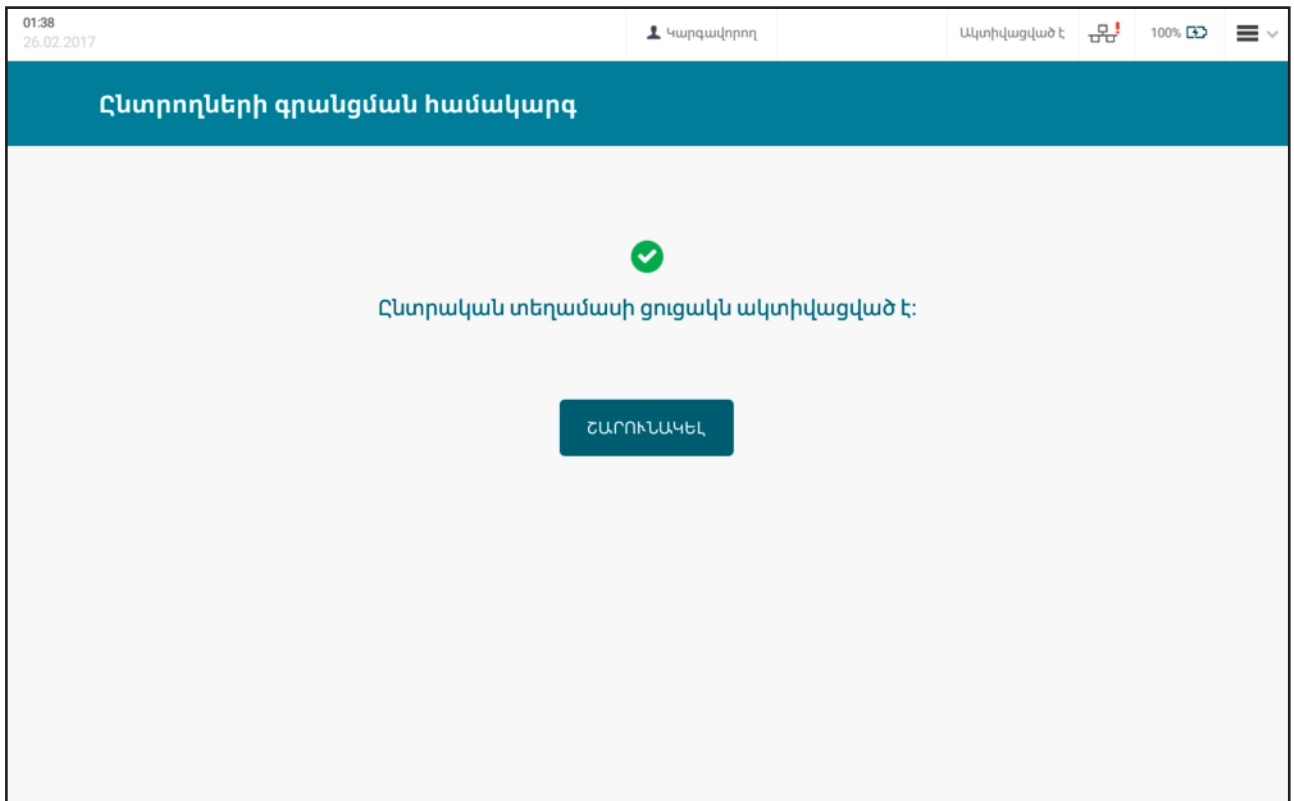
- Մուտքագրել ընտրական տեղամասի համարը (օր.՝ 1/02):
- Սեղմել «ՄՈՒՏՔԱԳՐԵԼ» կոճակը:

- Էկրանին պետք է հայտնվեն հետևյալ տեղեկությունները.
  - Ընտրությունների անվանումը, ամսաթիվը:
  - Ընտրական տեղամասի համարը, հասցեն:
  - Ընտրական տեղամասի ընտրողների ցուցակում ընդգրկված ընտրողների ընդհանուր թիվը:
  - Տեղեկատվություն այն մասին, թե արդյոք տվյալ ընտրական տեղամասում քվեարկությունը նախատեսվում է մեկ, թե մեկից ավելի տեխնիկական սարքավորումներով:
  - Տեղեկատվություն այն մասին, թե արդյոք տվյալ ընտրական տեղամասում նախատեսվում է զորամասում հաշվառված ընտրողների ցուցակով քվեարկություն, թե ոչ:

- Եթե էկրանին հայտնված տեղեկությունները ճիշտ են, ապա սեղմել «ԱՅՈ»:

- Էկրանին կհայտնվի ծանուցում «Ընտրական տեղամասի ցուցակն ակտիվացված է», սեղմել «ՇԱՐՈՒՆԱԿԵԼ»:

- Եթե ընտրական տեղամասի համարը սխալ է մուտքագրվել, և Էկրանին հայտնված տեղեկությունները չեն համապատասխանում տվյալ ընտրական տեղամասին, ապա մասնագետը պետք է սեղմի «ՈՉ» և նորից մուտքագրի տեղամասի համարը: Եթե ընտրական տեղամասի համարը ճիշտ է մուտքագրվել, սակայն Էկրանին հայտնված տեղեկությունները չեն համապատասխանում տվյալ ընտրական տեղամասին, ապա մասնագետը պետք է այդ մասին անմիջապես հայտնի տեխնիկական աջակցության կենտրոն:

Տեխնիկական սարքավորման ակտիվացումից հետո՝

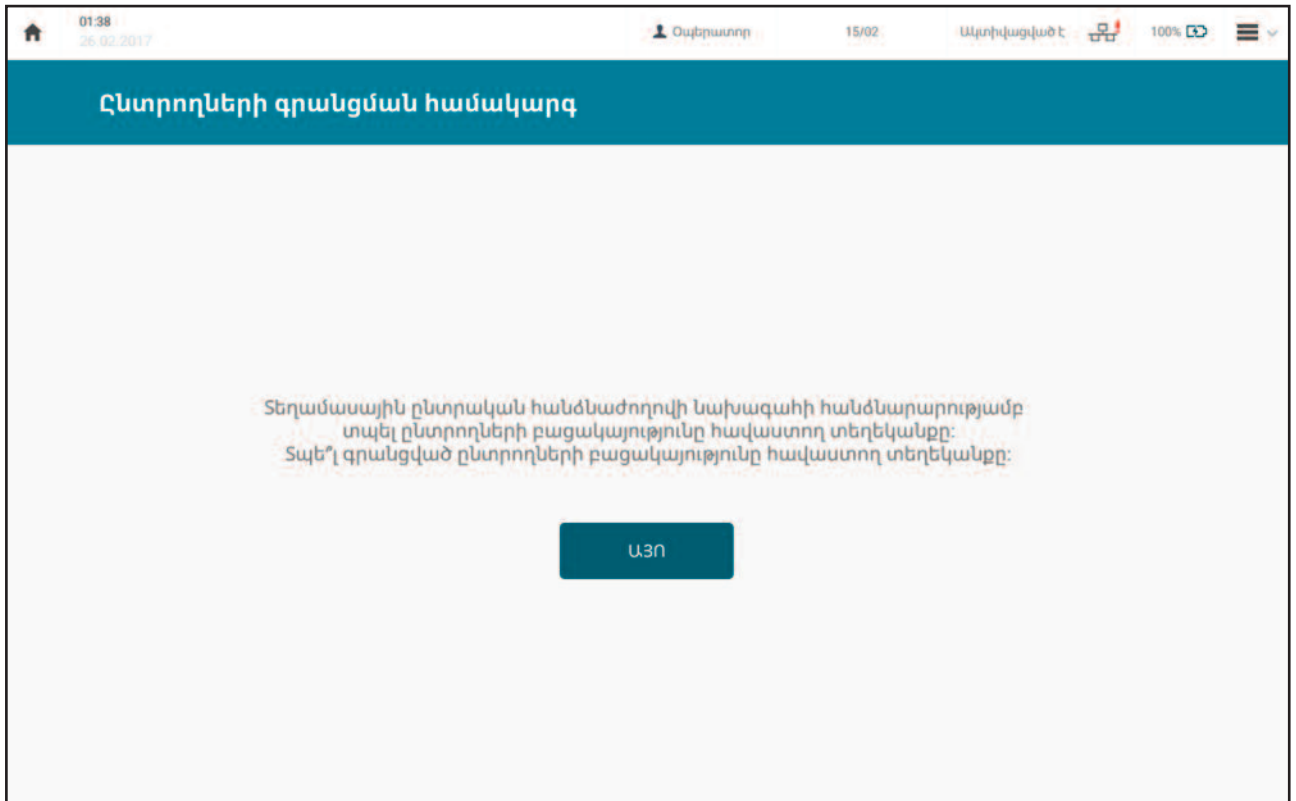
- Էկրանին կհայտնվի դատարկ դաշտ, որտեղ պետք է մուտքագրել մասնագետի վեցանիշ կոդը:

- Մուտքագրել ծրարում առկա մասնագետի վեցանիշ կոդը:

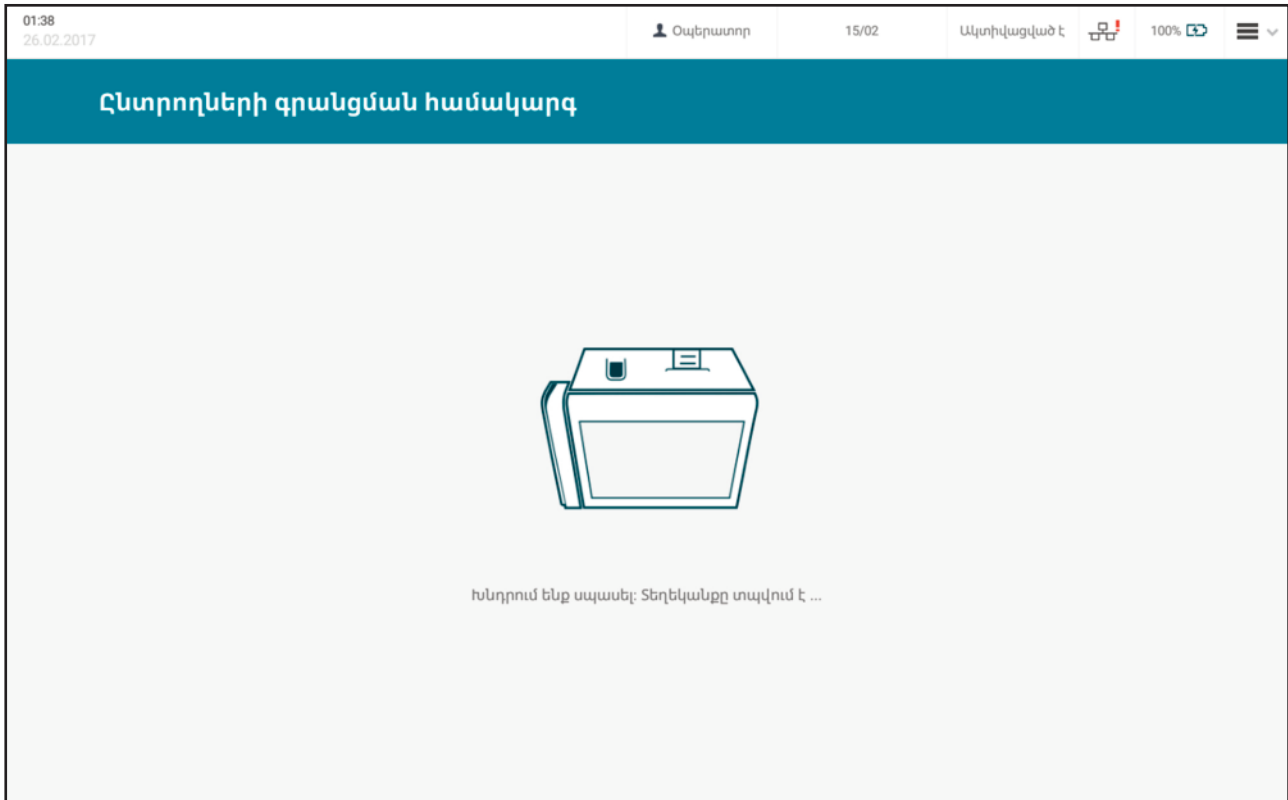

- Եկրանին կհայտնվի հարց, թե արդյոք մասնագետը ցանկանում է տվյալ պահին տպել գրանցված ընտրողների բացակայությունը հավաստող տեղեկանքը:

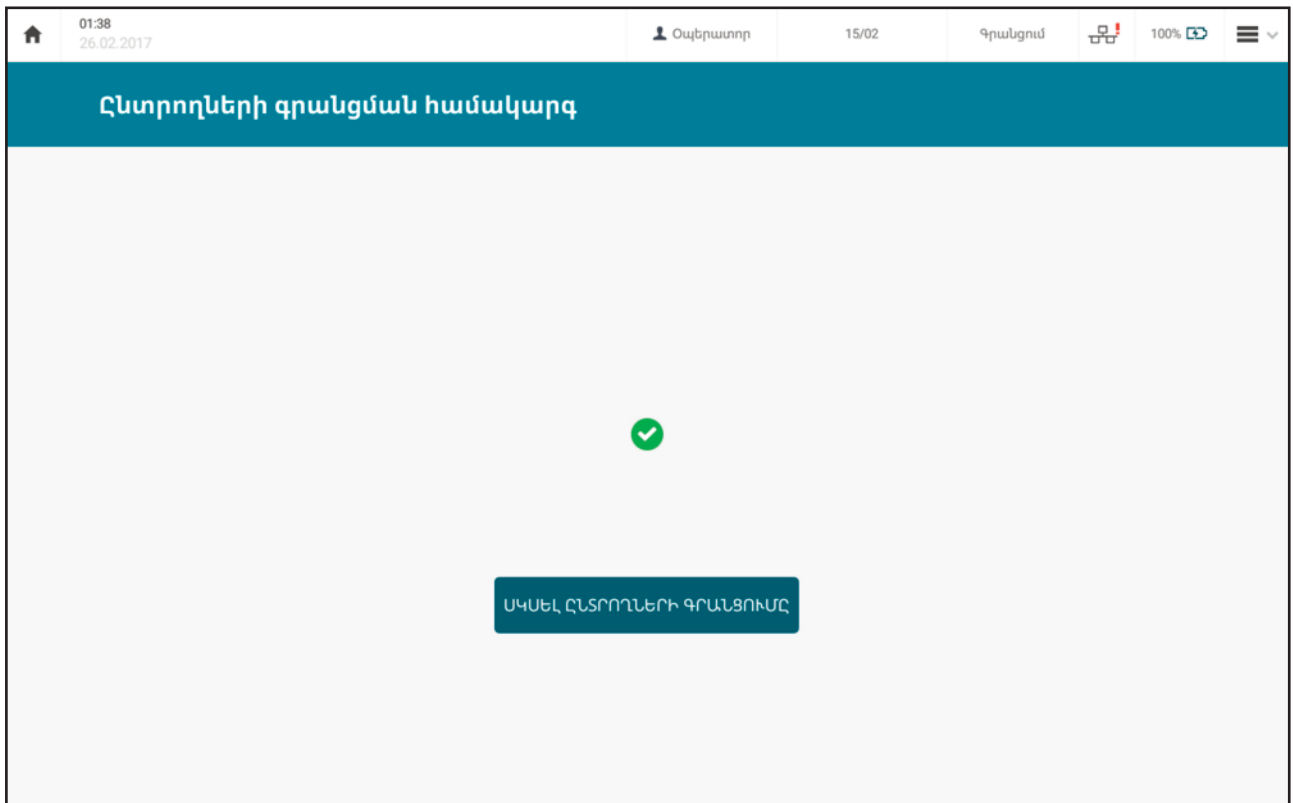
- Սեղմել «ԱՅՈ» կոճակը միայն տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի հանձնարարությունը ստանալուց հետո:

- Սպասել մինչև սարքը կտալի գրանցված ընտրողների բացակայությունը հավաստող տեղեկանքը:

- Հանձնել տեղեկանքը հանձնաժողովի նախագահին:

- Սեղմել «ՍԿՍԵԼ ԸՆՏՐՈՂՆԵՐԻ ԳՐԱՆՑՈՒՄԸ» կոճակը:

Գրանցված ընտրողների բացակայությունը հավաստող տեղեկանքում ներառվում է հետևյալը.

- Ընտրությունների անվանումը, ամսաթիվը:
- Ընտրական տեղամասի համարը:
- Ընտրական տեղամասի ընտրողների ցուցակում ընդգրկվածների թիվը:
- Տեխնիկական սարքով գրանցված ընտրողների թիվը (նախքան քվեարկության բացումն այս թիվը պետք է լինի զրոյական):
- Տեղեկանքի տպման ժամը:
- Տեխնիկական սարքավորման համարը:

ԱԶԳՍՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

02/04/2017

Գրանցված ընտրողների
բացակայությունը հավաստող
տեղեկանք

Ընտրական տեղամաս: **20/02**

Ընտրողների ցուցակում
ընդգրկվածների թիվը **1578**

Տեխնիկական սարքով
գրանցված ընտրողների թիվը **0**

Տեղեկանքը տպած է: **15:06:32**

Սարք **VAD1**

Մեկից ավելի տեխնիկական սարքավորում ունեցող ընտրական տեղամաս

Մեկից ավելի տեխնիկական սարքավորումներ ունեցող ընտրական տեղամասերի դեպքում մասնագետները պարտավոր են.

- Միացնել UPS-ն՝ սեղմելով անջատիչը մինչև լսվի համապատասխան ձայնային ազդանշանը:
- Միացնել ռաուտերը՝ սեղմելով անջատիչը մինչև վառվեն լուսային ազդանշանները:
- Միացնել տեխնիկական սարքավորումը՝ սեղմած պահելով անջատիչը (գտնվում է սարքավորման ներքևի աջ անկյունում) այնքան ժամանակ մինչև վառվի անջատիչի լուսային նշանը (ոչ պակաս քան 5 վայրկյան):
- Մուտք գործել ընտրողների գրանցման ծրագիր՝ սեղմելով տեխնիկական սարքավորման էկրանի վերևի ձախ անկյունում գտնվող «VIU-Client» նարնջագույն նշանը:
- Յուրաքանչյուր սարքավորման էկրանին կհայտնվի դատարկ դաշտ, որտեղ պետք է մուտքագրել ակտիվացման վեցանիշ կոդը:
- Մասնագետներից յուրաքանչյուրը կրկնում է սույն գլխի «Մեկ տեխնիկական սարքավորում ունեցող ընտրական տեղամաս» ենթավերնագրում ներկայացված ակտիվացման քայլերը այն սարքի համար, որն ինքը սպասարկում է:

Քանի որ մեկ ընտրական տեղամասում կիրառվող բոլոր տեխնիկական սարքավորումները միացվում են ներքին ցանցով և գործում են սինքրոնավորված, դրանք տրամադրում են միատեսակ տեղեկություններով տեղեկանքներ, բացի սարքավորման համարից և տեղեկանքի տպման ժամից:

Գրանցման քայլեր

Ընտրողների յուրաքանչյուր ցուցակով գրանցումն իրականացվում է տարբեր կերպ:

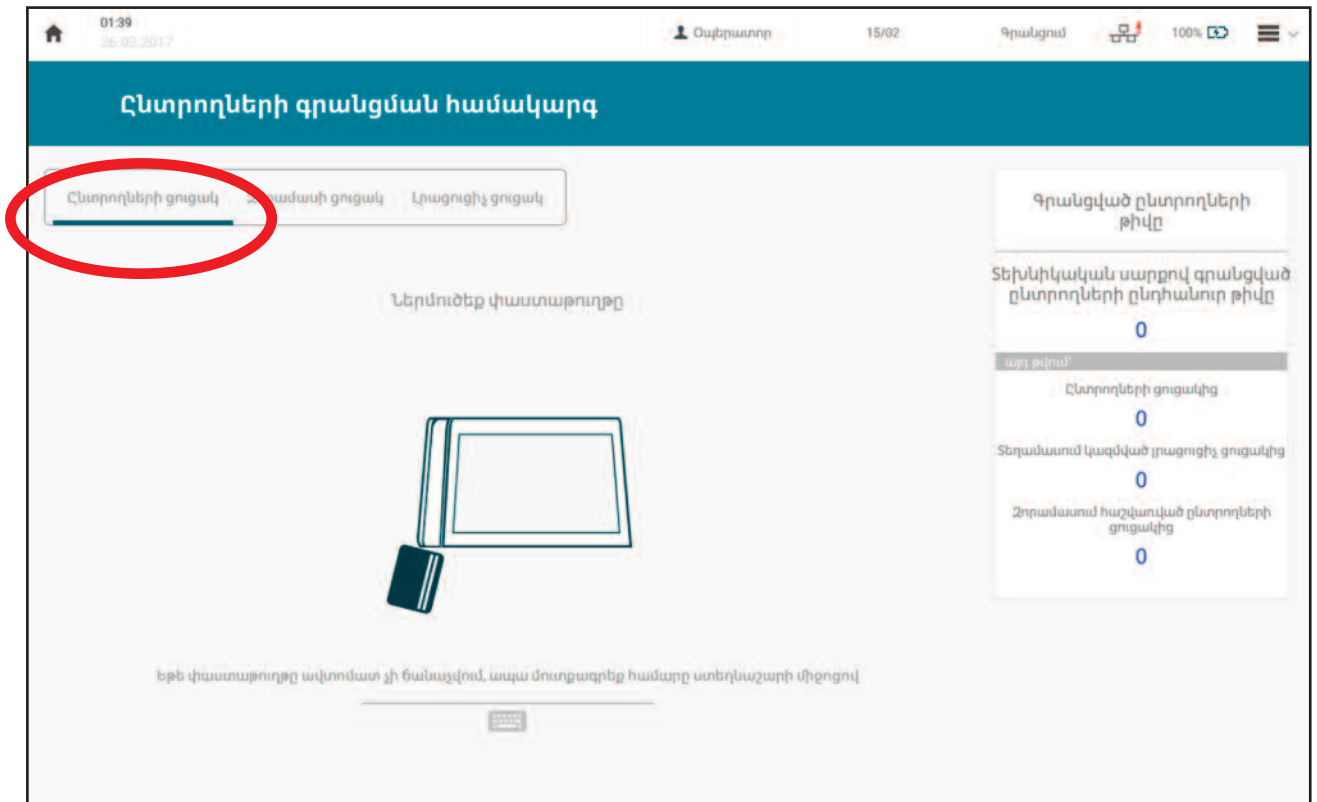
Ընտրական տեղամասի ընտրողների ցուցակում ընդգրկված ընտրողներ

Ընտրական տեղամասի ընտրողների ցուցակում ընդգրկված ընտրողը պետք է մասնագետին ներկայացնի անձը հաստատող փաստաթուղթ:

Ընտրողի անձը հաստատող փաստաթղթերն են՝

1. անձնագիր,
2. նույնականացման քարտ (ID քարտ),
3. կենսաչափական (բիոմետրիկ) անձնագիր,
4. անձնագրին կամ նույնականացման քարտին փոխարինող ժամանակավոր փաստաթուղթը (9-րդ ձև)՝ տրված ոստիկանության կողմից:

Ընտրական տեղամասի ընտրողների ցուցակում ընդգրկված ընտրողներին գրանցելու համար մասնագետը պետք է համոզվի, որ ակտիվացած է «Ընտրողների ցուցակ» կոճակը:

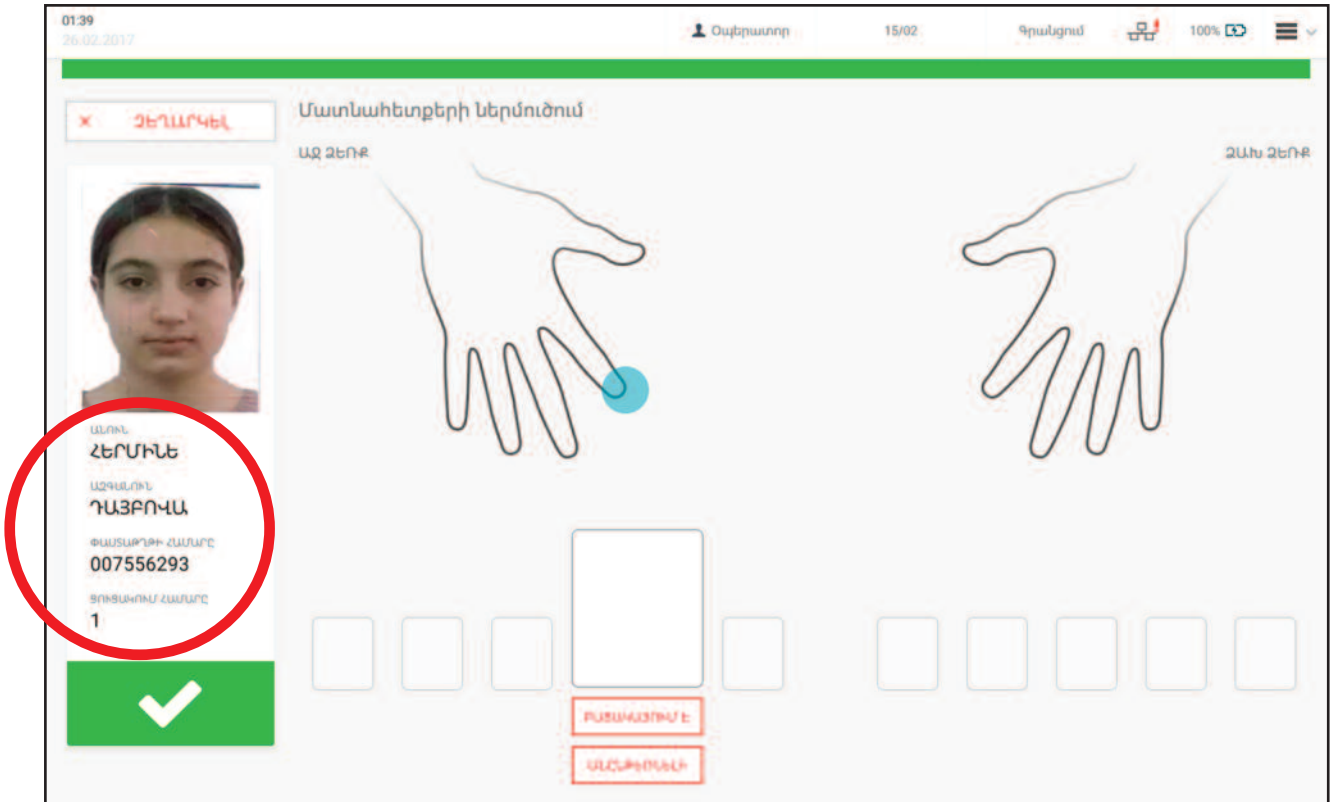
Ինքնուրույն ստուգում

Մասնագետը պարտավոր է.

- Ընտրողից ստանալ անձը հաստատող փաստաթուղթը (**միայն բնօրինակը**):
  - Ստուգել, թե արդյոք անձը հաստատող փաստաթղթի լուսանկարը համապատասխանում է ընտրողին:
- ➔ Եթե ընտրողը ներկայացրել է մեկ այլ անձի փաստաթուղթ, ապա մասնագետը պարտավոր է տեղեկացնել հանձնաժողովի նախագահին և հանձնել նրան ընտրողի ներկայացրած փաստաթուղթը: Հանձնաժողովի նախագահը պարտավոր է հրավիրել ոստիկանության աշխատակիցների, ովքեր կձեռնարկեն օրենքով նախատեսված միջոցները:

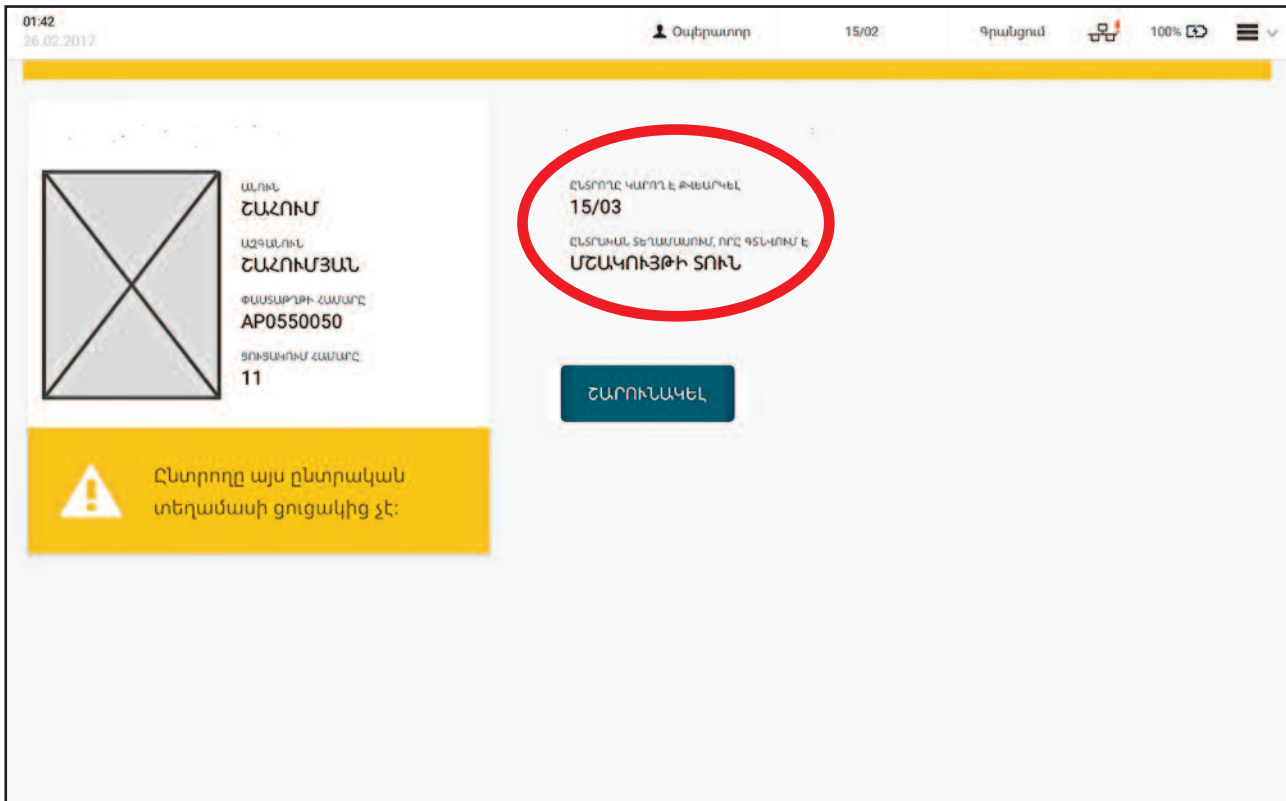

- **Կանաչ նշան՝** ընտրողն ընդգրկված է տվյալ ընտրական տեղամասի ընտրողների ցուցակում և կարող է գրանցվել:
  - Կանաչ նշանի դեպքում Էկրանին հայտնվում են ընտրողի անունը, ազգանունը, լուսանկարը (Էլեկտրոնային շտեմարանում դրա առկայության դեպքում), անձը հաստատող փաստաթղթի համարը և ընտրողների ցուցակում նրա հերթական համարը:

- **Դեղին նշան՝** ընտրողի կարգավիճակը հետևյալից որևէ մեկն է.
  - 1) ընտրողն ընդգրկված չէ տվյալ ընտրական տեղամասի ընտրողների ցուցակում և սարքավորմանը ՅԱՅՏՆԻ Է, թե որ ընտրական տեղամասի ընտրող է,
  - 2) ընտրողն ընդգրկված չէ տվյալ ընտրական տեղամասի ընտրողների ցուցակում և սարքավորմանը ՅԱՅՏՆԻ ՉԷ, թե որ ընտրական տեղամասի ընտրող է,
  - 3) ընտրողը ներկայացրել է անձը հաստատող ժամկետանց փաստաթուղթ, մինչդեռ ունի մեկ այլ՝ վավերական փաստաթուղթ:

- **Եկրանին հայտնված դեղին նշանը մեկ այլ ընտրական տեղամասի համարի և հասցեի հետ մեկտեղ,** նշանակում է, որ ընտրողն ընդգրկված չէ տվյալ ընտրական տեղամասի ընտրողների ցուցակում և սարքավորմանը հայտնի է, թե որ ընտրական տեղամասի ընտրող է:

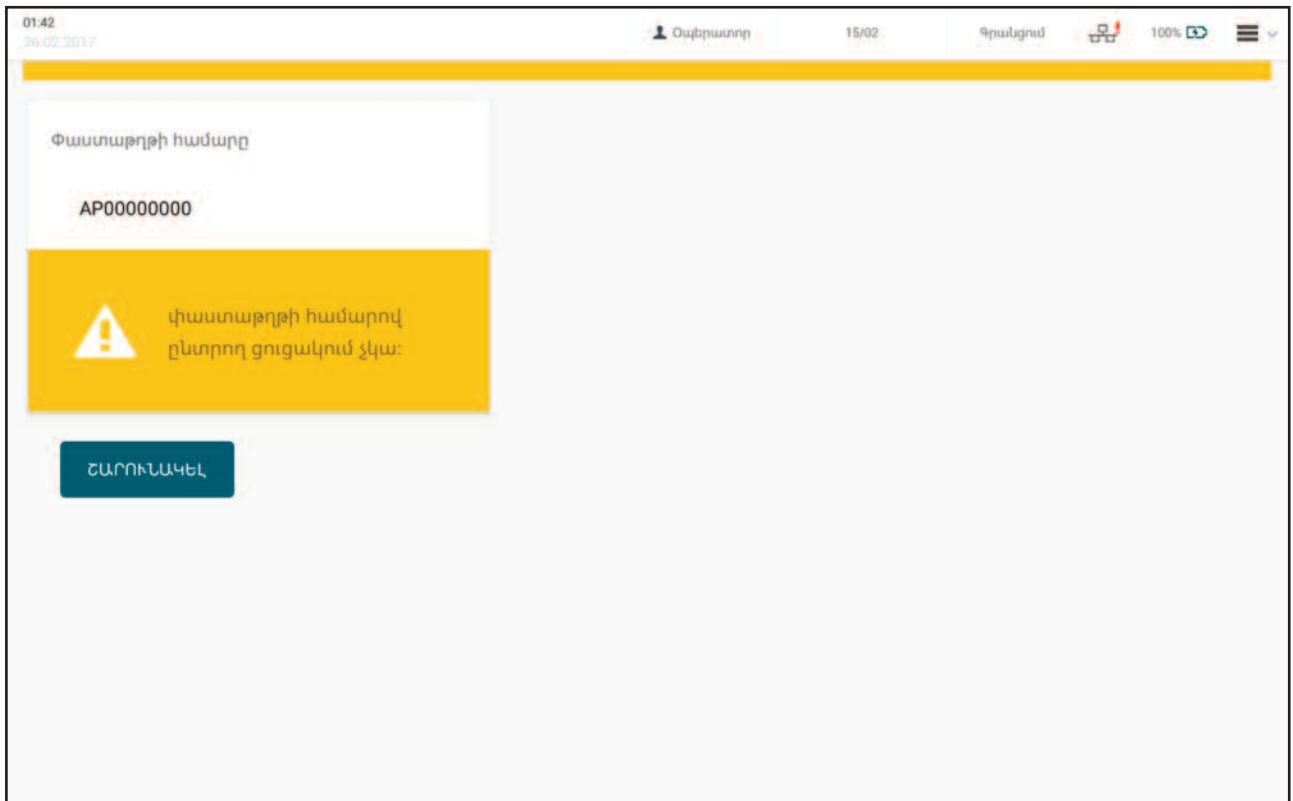
Այս դեպքում մասնագետը.

- Վերադարձնում է անձը հաստատող փաստաթուղթն ընտրողին և հայտնում այն ընտրական տեղամասի համարը և հասցեն, որտեղ նա ընդգրկված է:
- Սեղմում է «ՇԱՐՈՒՆԱԿԵԼ» կոճակը հաջորդ ընտրողի գրանցման գործընթացը սկսելու համար:

- **Եկրանին հայտնված դեղին նշանը ներմուծված փաստաթղթի համարի և « ... փաստաթղթի համարով ընտրող ցուցակում չկա» ծանուցման հետ մեկտեղ (օրինակ՝ AP0550045 փաստաթղթի համարով ընտրող ցուցակում չկա), նշանակում է, որ ընտրողը ընդգրկված չէ տվյալ ընտրական տեղամասի ընտրողների ցուցակում և սարքավորմանը ՅԱՅՏՆԻ ՉԷ, թե որ ընտրական տեղամասի ընտրող է:**

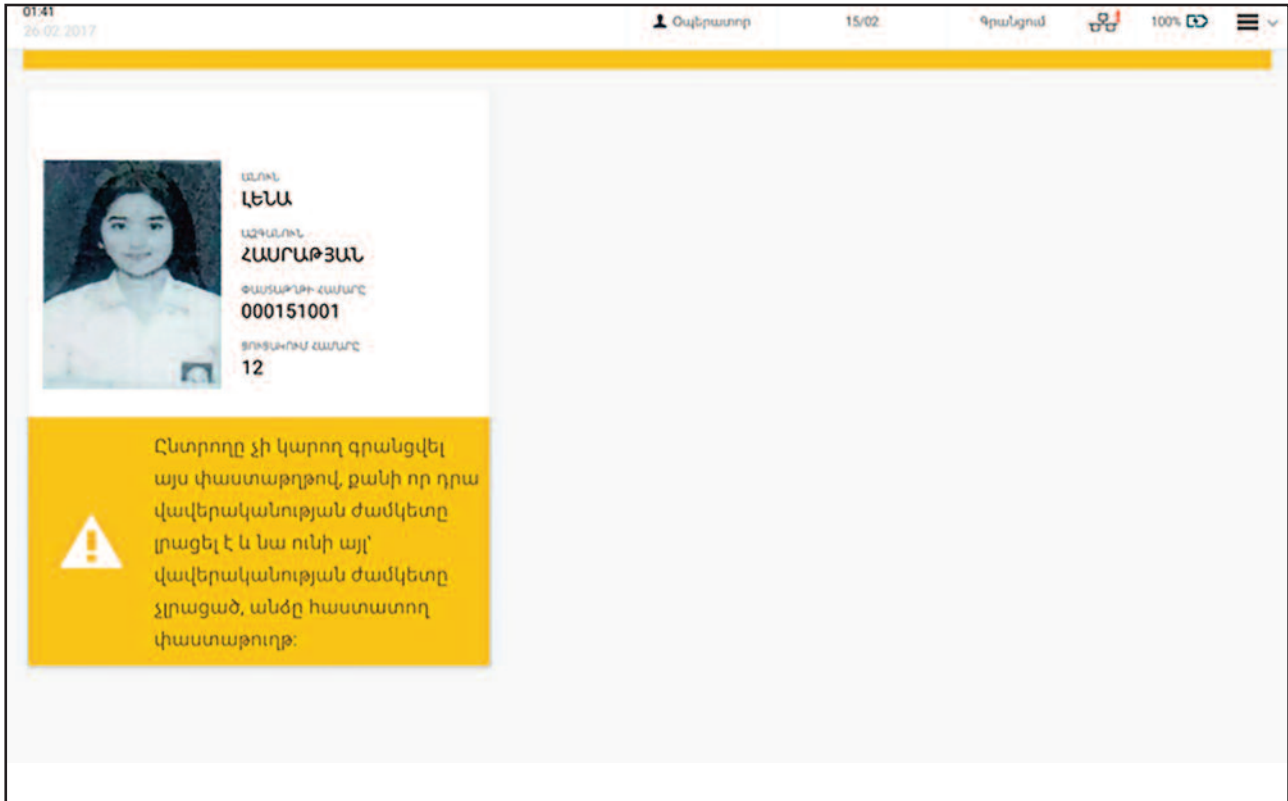
➔ **Հնարավոր է լավ չէք ներմուծել փաստաթուղթը և սարքավորումը լիարժեք չի ընթերցել փաստաթղթի համարը: Ըստ անհրաժեշտության կրկնեք փաստաթղթի ներմուծումը:**

Այս դեպքում մասնագետը պարտավոր է.

- Տեղեկացնել ընտրողին, որ նա ընդգրկված չէ տվյալ ընտրական տեղամասի ընտրողների ցուցակում:
- Վերադարձնել անձը հաստատող փաստաթուղթն ընտրողին:
- Սեղմել «ՇԱՐՈՒՆԱԿԵԼ» կոճակը հաջորդ ընտրողի գրանցման գործընթացը սկսելու համար:

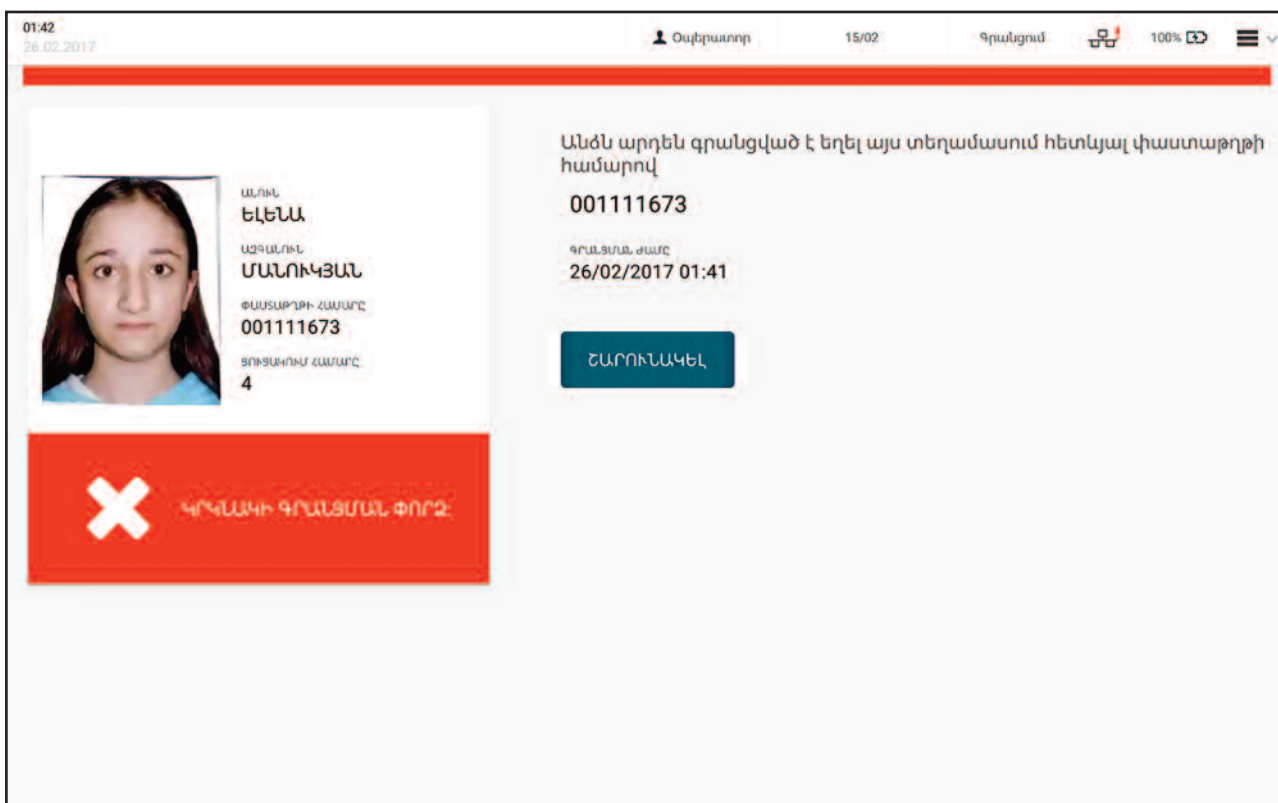
- **Եկրանին հայտնված դեղին նշանը հետևյալ ծանուցման հետ մեկտեղ «Ընտրողը չի կարող գրանցվել այս փաստաթղթով, քանի որ դրա վավերականության ժամկետը լրացել է և նա ունի այլ՝ վավերականության ժամկետը չլրացած, անձը հաստատող փաստաթուղթ», նշանակում է, որ ընտրողը ներկայացրել է ժամկետանց անձը հաստատող փաստաթուղթ, մինչդեռ ունի մեկ այլ վավերական փաստաթուղթ:**

Այս դեպքում մասնագետը պարտավոր է.

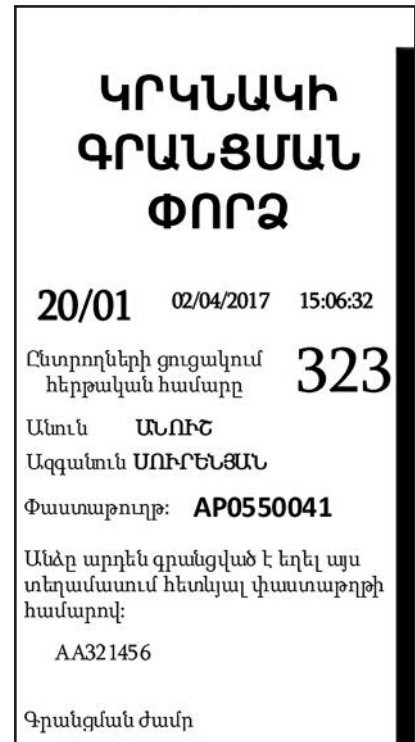
- Տեղեկացնել ընտրողին, որ ներկայացրած փաստաթուղթը ժամկետանց է և նա ունի այլ վավերական փաստաթուղթ: Հարցնել ընտրողին, թե արդյոք այդ փաստաթուղթն իր մոտ է:
- Եթե այո, ապա մասնագետը սեղմում է «ՇԱՐՈՒՄԱԿԵԼ» կոճակը գլխավոր էջ վերադառնալու համար և կրկին սկսում գրանցման գործընթացը՝ ներմուծելով ներկայացրած վավերական փաստաթուղթը տեխնիկական սարքավորման մեջ:
- Եթե ոչ, ապա հայտնել ընտրողին, որ քվեարկելու իր իրավունքն իրացնելու հնարավորությունն ստանալու համար նա պետք է ներկայացնի վավերական փաստաթուղթը:
  - Վերադարձնում է անձը հաստատող փաստաթուղթն ընտրողին:
  - Սեղմում է «ՇԱՐՈՒՄԱԿԵԼ» կոճակը հաջորդ ընտրողի գրանցման գործընթացը սկսելու համար:

- **Կարմիր նշան՝** ընտրողն արդեն գրանցված է եղել:
  - Եթե կարմիր նշան է հայտնվում, ապա ընտրողի անունը, ազգանունը, լուսանկարը (Էլեկտրոնային շտեմարանում դրա առկայության դեպքում), անձը հաստատող փաստաթղթի համարը, ընտրական տեղամասի ընտրողների ցուցակում հերթական համարը հայտնվում են Էկրանի վրա «ԿՐԿՆԱԿԻ ԳՐԱՆՑՄԱՆ ՓՈՐՁ» ծանուցման հետ մեկտեղ, ինչպես նաև Էկրանին հայտնվում է այն փաստաթղթի համարը, որով անձն արդեն գրանցված է եղել տվյալ տեղամասում և գրանցման ամսաթիվն ու ժամը: Ուշադրություն՝ կարմիր նշանի դեպքում տեխնիկական սարքավորման վրա միանում է ոստիկանական ձայնային ազդանշան:

- Եթե Էկրանին հայտնվում է կարմիր նշան, ապա մասնագետը պարտավոր է.
- Սեղմել «ՇԱՐՈՒՆԱԿԵԼ» կոճակը:

- Սպասել մինչև սարքավորումը կտալի կրկնակի գրանցման փորձի տեղեկանք, որը ներառում է.
  - Ընտրությունների անվանումը, ամսաթիվը:
  - Կտրոսի տպման ժամը:
  - Ընտրական տեղամասի համարը:
  - Ընտրական տեղամասի ընտրողների ցուցակում ընտրողի հերթական համարը:
  - Ընտրողի անունը, ազգանունը:
  - Կրկնակի գրանցման փորձի ժամանակ ներմուծված փաստաթղթի համարը:
  - Այն փաստաթղթի համարը, որով ընտրողն արդեն գրանցված է եղել տվյալ ընտրական տեղամասում:
  - Առաջին գրանցման ամսաթիվն ու ժամը:
- Տեղեկացնել տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահին: Վերջինս նման դեպքում քվեարկության սեկյակ է հրավիրում ոստիկանության ծառայողներին, որոնք ձեռնարկում են օրենքով սահմանված միջոցներ:
- Ընտրողի անձը հաստատող փաստաթուղթը և կրկնակի գրանցման փորձի տեղեկանքը հանձնել միայն ոստիկանության ծառայողին:

➔ **Մինչև ոստիկանության ծառայողի մոտենալը մասնագետը շարունակում է գրանցման գործընթացը:**

Տեխնիկական սարքավորման մեջ տվյալների մուտքագրում ստեղծաշարով

Ընտրական տեղամասի ընտրողների ցուցակում ընդգրկված ընտրողների պարագայում գոյություն ունի երկու դեպք, երբ մասնագետից կարող է պահանջվել անձը հաստատող փաստաթուղթը սարքավորման մեջ ներմուծելու փոխարեն՝ համապատասխան տվյալները մուտքագրել ստեղծաշարով (ձեռքով):

Այդ դեպքերը ներկայացված են ստորև.

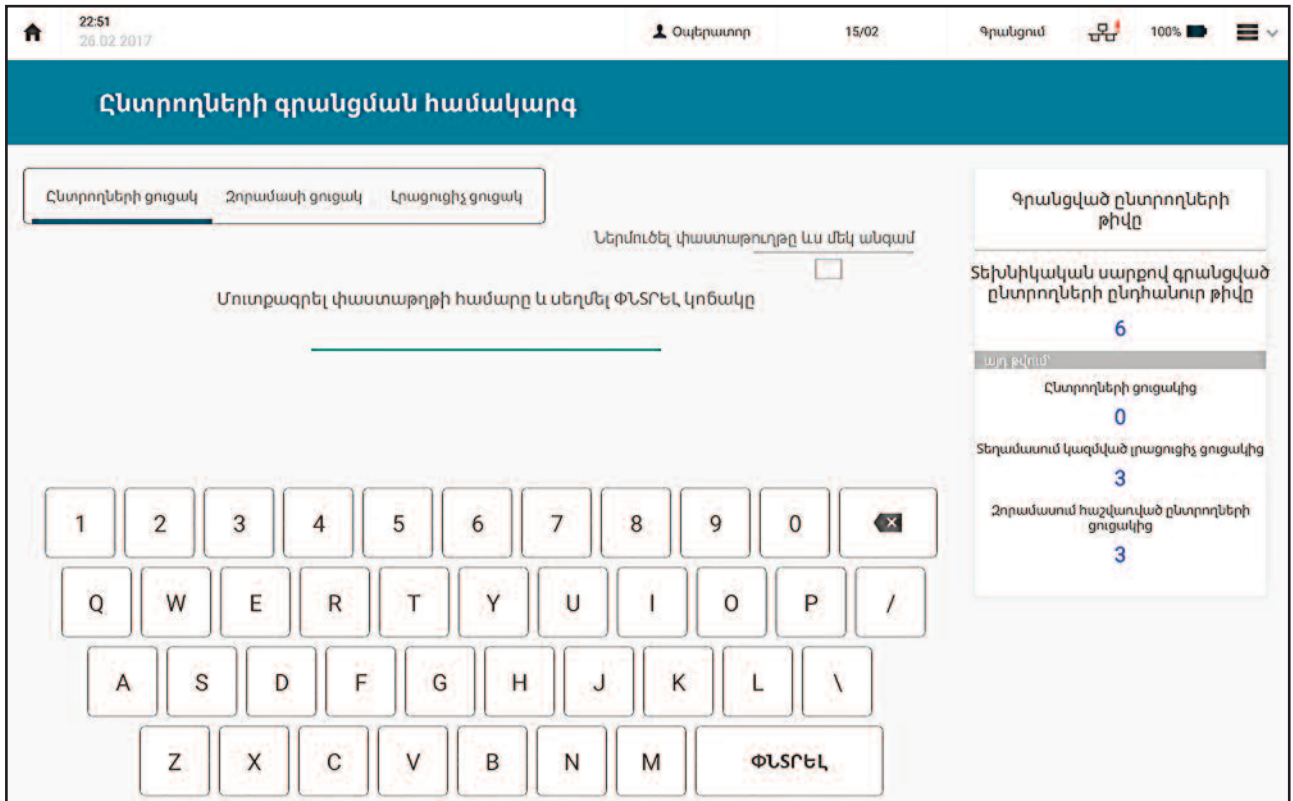
1. Անձը հաստատող փաստաթղթի մեքենայացված ընթերցման համար նախատեսված գոտու (սարքավորման մեջ ներմուծվող փաստաթղթի մասի) թերության պատճառով փաստաթուղթը սարքավորման մեջ ներմուծելու արդյունքում կարող է չընթերցվել:
2. Ընտրողը կարող է ներկայացնել անձնագրին կամ նույնականացման քարտին փոխարինող ժամանակավոր փաստաթուղթ (9-րդ ձև): Այս փաստաթուղթը չունի մեքենայացված ընթերցման համար նախատեսված գոտի, ուստի հնարավոր չէ այն ներմուծել տեխնիկական սարքավորման մեջ:

➔ **Քվեարկության ընթացքում ընդունվում են միայն անձը հաստատող փաստաթղթերի բնօրինակները. արգելվում է ընդունել անձը հաստատող փաստաթղթի ցանկացած պատճեն կամ էլեկտրոնային պատճեն:**

➔ **Նույնականացման քարտի համարը մուտքագրելիս լինել ուշադիր՝ մուտքագրել նկարի կողքին նշված համարը և չփոթել հակառակ կողմում նշված հանրային ծառայությունների համարանիշի հետ, որն ընտրողի գրանցման նպատակով օգտագործվել ՉԻ կարող:**

Երկու դեպքում էլ մասնագետը պարտավոր է.

- Սեղմել գլխավոր էջի վրա գտնվող ստեղծագործիչի նշանի վրա ակտիվացնելու համար ստեղծագործիչը:

- Մուտքագրել համապատասխան դաշտում անձը հաստատող փաստաթղթի (անձնագիր, Նույնականացման քարտ կամ կենսաչափական անձնագիր) համարը: Անձնագրին կամ Նույնականացման քարտին փոխարինող ժամանակավոր փաստաթուղթի (9-րդ ձևի) դեպքում մուտքագրվում է 9-րդ ձևի վրա ձեռագիր նշված համարը:
- Սեղմել «ՓՆՏՐԵԼ» կոճակը:
- Եթե մասնագետը սխալ է մուտքագրել անձը հաստատող փաստաթղթի համարը, ապա կարող է սեղմել «ՉԵՂԱՐԿԵԼ» կոճակը և կրկին մուտքագրել համարը:
- Այնուհետև կհայտնվի երեք նշաններից (կանաչ, դեղին, կարմիր) որևէ մեկը, և մասնագետը պարտավոր է.
  - Ստուգել, թե Էկրանին հայտնված տվյալները համապատասխանում են փաստաթղթի տվյալներին:
  - Ջեռնել վերոնշյալ ընթացակարգերին:

Մատնահետքի գրանցում և քվեարկության կտրոնների տպում

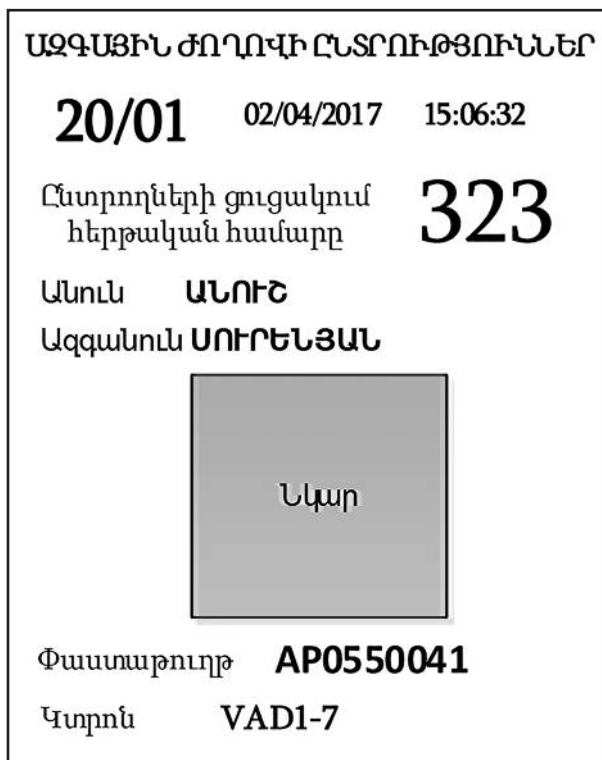
Կանաչ կշանը հայտնվելուն պես մասնագետը պարտավոր է.

- Խնդրել ընտրողին դնել իր աջ ձեռքի ցուցամատը մատնահետքերի ընթերցման համար

- Տեխնիկական սարքավորման վրա գտնվող մատնահետքերի սկաների միջոցով ներմուծել ընտրողի մատնահետքը:

- Եթե տեխնիկական սարքավորումն ընդունում է մատնահետքի ընթերցման արդյունքները, ապա ավտոմատ կերպով տպվում է քվեարկության կտրոն, որում ընդգրկված են հետևյալ տեղեկությունները.
  - Ընտրությունների անվանումը, ամսաթիվը:
  - Ընտրական տեղամասի համարը:
  - Քվեարկության կտրոնի տպման ժամը:
  - Ընտրական տեղամասի ընտրողների ցուցակում ընտրողի հերթական համարը:
  - Ընտրողի անունը, ազգանունը:
  - Անձը հաստատող փաստաթղթի համարը:
  - Ընտրողի լուսանկարը, եթե այն առկա է տվյալների շտեմարանում:
  - Տեխնիկական սարքավորման համարը և քվեարկության կտրոնի հերթական համարը տվյալ տեխնիկական սարքավորումում:

Եթե տեխնիկական սարքավորումը չի ընդունում մատնահետքի ընթերցման արդյունքները, ապա մասնագետը պարտավոր է.

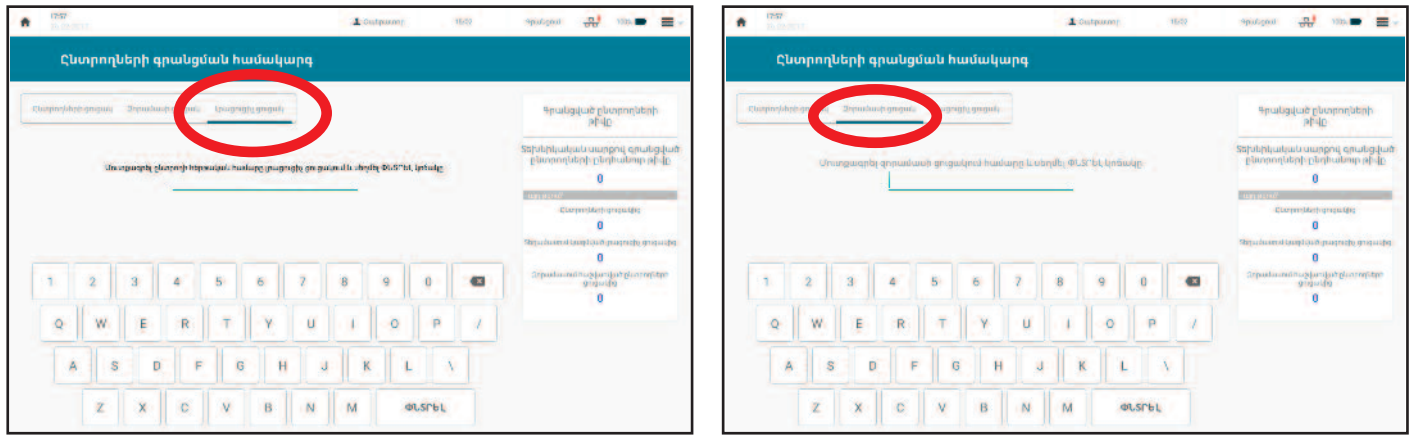
- Առաջարկել ընտրողին կրկին փորձել ներմուծել մատնահետքը:

➔ **Մատնահետքերի ընթերցման սկաները պետք է սրբել կտրոնի օգնությամբ մոտավորապես տասը ընտրող սպասարկելուց հետո կամ անհրաժեշտության դեպքում՝ ավելի հաճախ:**

Քվեարկության օրը կազմված լրացուցիչ ցուցակում ընդգրկված ընտրողներ և զինծառայողներ

Լրացուցիչ ցուցակի և գորամասի ցուցակի ընտրողները մասնագետին են մոտենում ընտրողների գրանցումն իրականացնող հանձնաժողովի անդամի կողմից գրանցվելուց հետո միայն:

Մասնագետը լրացուցիչ ցուցակի ընտրողներին գրանցելու համար պետք է սեղմի գլխավոր էջի «Լրացուցիչ ցուցակ» կոճակը, իսկ զինծառայողներին գրանցելու համար՝ «Չորամասի ցուցակ» կոճակը:

➔ «Չորամասի ցուցակ» կոճակն ակտիվացված է լինելու միայն այն ընտրական տեղամասերում, որտեղ քվեարկելու են նաև զինծառայողներ, մյուս բոլոր ընտրական տեղամասերում այդ կոճակը լինելու է ասպակտիվացված:

Տվյալներ մուտքագրումը ստեղնաշարով

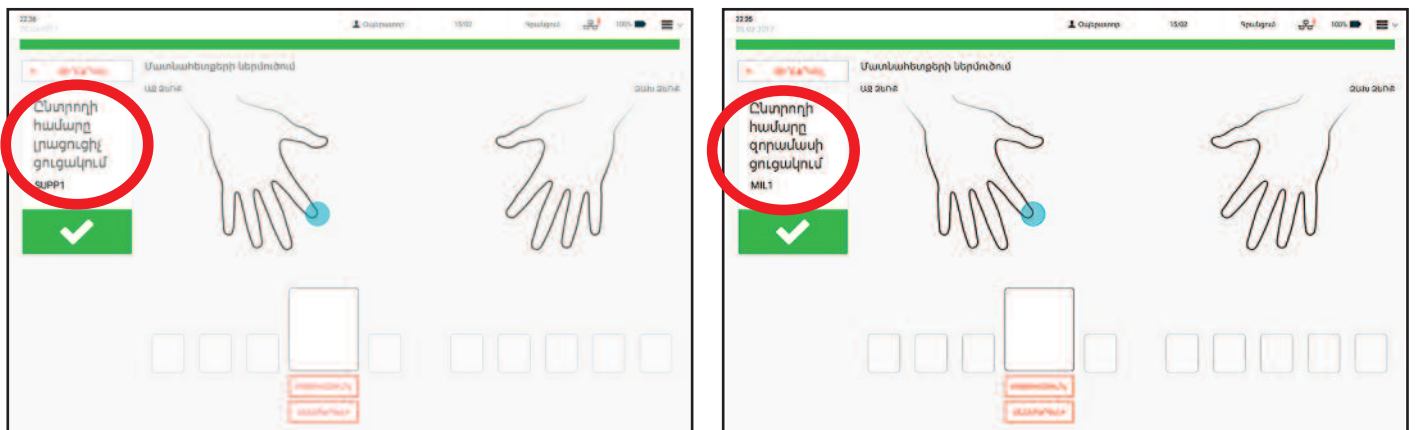
Մասնագետը պարտավոր է.

- Մուտքագրել ընտրողի հերթական համարը համապատասխան ցուցակում:
- Սեղմել «ՓՆՏՐԵԼ» կոճակը:
- Եկրանին հայտնվում է հերթական համարը, մասնագետը ստուգում է այն և ճիշտ լինելու դեպքում անցնում է հաջորդ քայլին, իսկ սխալ լինելու դեպքում՝ սեղմում «ՉԵՂԱՐԿԵԼ» կոճակը և կրկին մուտքագրում ճիշտ համարը:

➔ Չորամասի ցուցակի ընտրողների հերթական համարները կարող են բաղկացած լինել տասերից և թվերից (օրինակ՝ A5) կամ միայն թվերից:

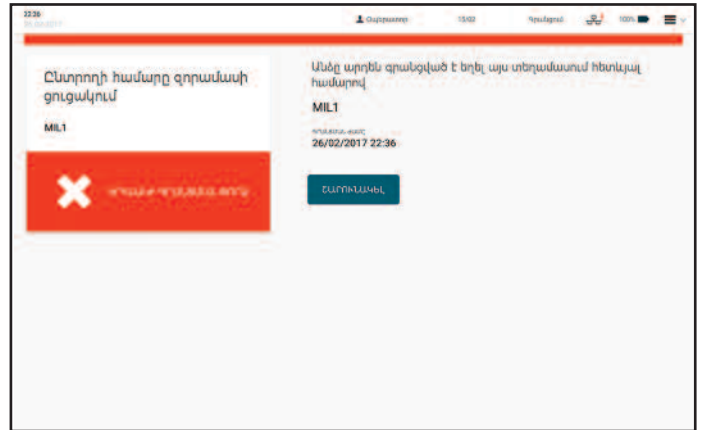
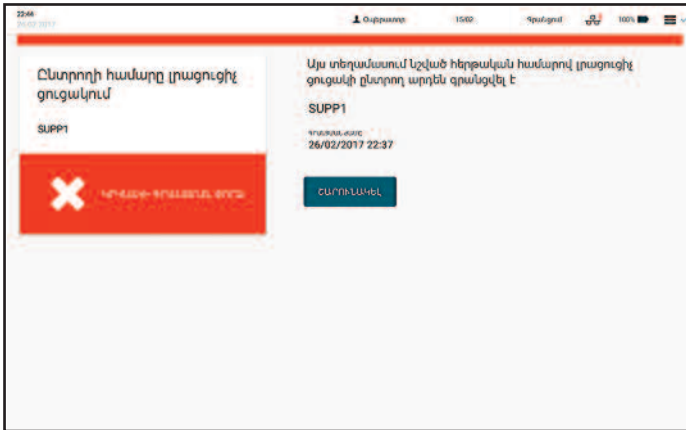
Համապատասխան ցուցակում ընտրողի հերթական համարը մուտքագրելուց հետո հնարավոր է երկու դեպք՝ կանաչ նշան և կարմիր նշան:

- **Կանաչ նշան՝** ընտրողը դեռևս չի գրանցվել և կարող է գրանցվել ու շարունակել քվեարկությունը:

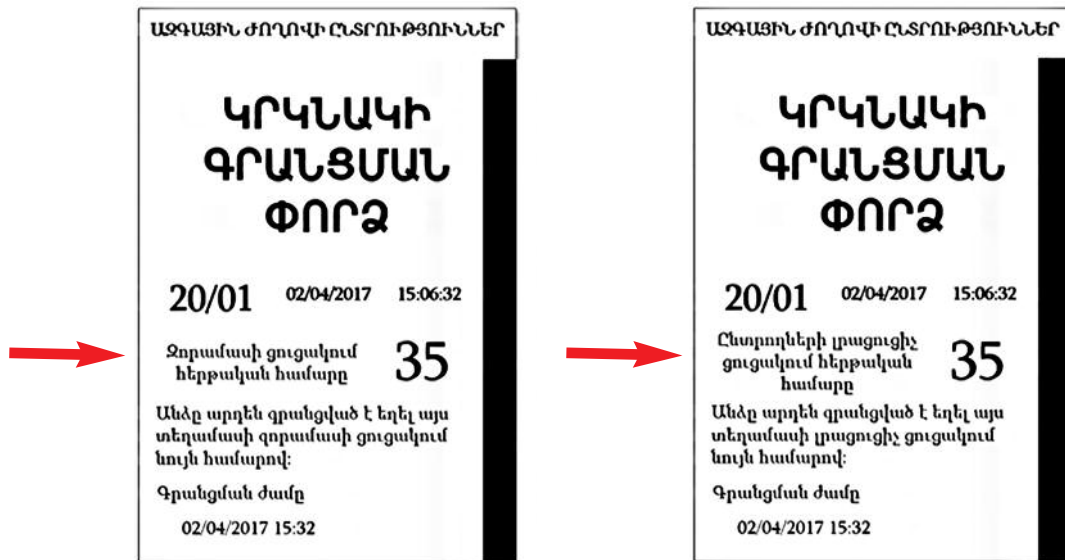

- **Կարմիր նշանի՝** ընտրողն արդեն գրանցված է եղել: Ուշադրություն՝ կարմիր նշանի դեպքում սարքավորման վրա միանում է ոստիկանական ձայնային ազդանշան:

Այս դեպքում մասնագետը պարտավոր է.

- Սեղմել «ՇԱՐՈՒՆԱԿԵԼ» կոճակը:
- Սպասել մինչև սարքավորումը տպի կրկնակի գրանցման փորձի տեղեկանքը, որը ներառում է.
  - Ընտրությունների անվանումը, ամսաթիվը:
  - Կտրոնի տպման ժամը:
  - Ընտրական տեղամասի համարը:
  - Համապատասխան ցուցակում ընտրողի հերթական համարը:
  - Առաջին գրանցման ամսաթիվն ու ժամը:

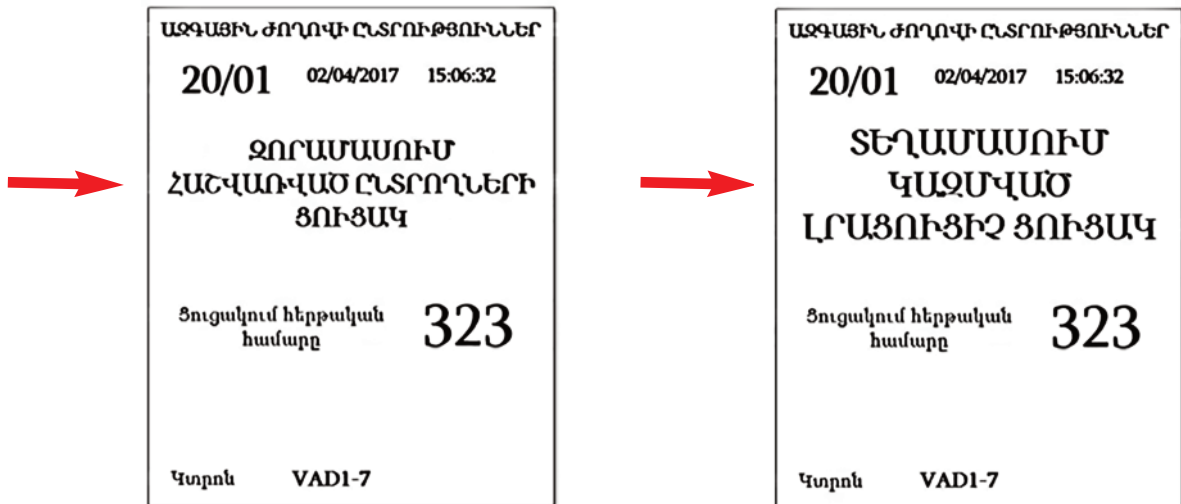
- Տեղեկացնել տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահին: Վերջինս նման դեպքում քվեարկության սենյակ է հրավիրում ոստիկանության ծառայողներին, որոնք ձեռնարկում են օրենքով սահմանված միջոցներ:
- Ընտրողի անձը հաստատող փաստաթուղթը և կրկնակի գրանցման փորձի տեղեկանքը հանձնել միայն ոստիկանության ծառայողին:

➔ Մինչև ոստիկանության ծառայողի մոտենալը մասնագետը շարունակում է գրանցման գործընթացը:

Մատնահետքերի գրանցում և քվեարկության կտրոնների տպում

Եկրանին կանաչ նշանի հայտնվելուց հետո մասնագետը պարտավոր է.

- խնդրել ընտրողին դնել իր աջ ձեռքի ցուցամատը մատնահետքերի ընթերցման սկաների վրա՝ մատի բարձիկը դեպի ընթերցման սարքը:
- Ընտրողի մատնահետքը ներմուծվում է տեխնիկական սարքավորման մեջ:
- Եթե տեխնիկական սարքավորումը ընդունում է մատնահետքի ընթերցման արդյունքները, ապա այն ավտոմատ կերպով տպում է քվեարկության կտրոնը, որում ընդգրկված են հետևյալ տեղեկությունները.
  - Ընտրությունների անվանումը, ամսաթիվը:
  - Ընտրական տեղամասի համարը:
  - Քվեարկության կտրոնի տպման ժամը:
  - Այն ցուցակի անվանումը, որում ընդգրկված է տվյալ ընտրողը:
  - Համապատասխան ցուցակում ընտրողի հերթական համարը:
  - Տեխնիկական սարքավորման համարը և քվեարկության կտրոնի հերթական համարը տվյալ տեխնիկական սարքավորումում:

Եթե տեխնիկական սարքավորումը չի ընդունում մատնահետքի ընթերցման արդյունքները, ապա մասնագետը պարտավոր է.

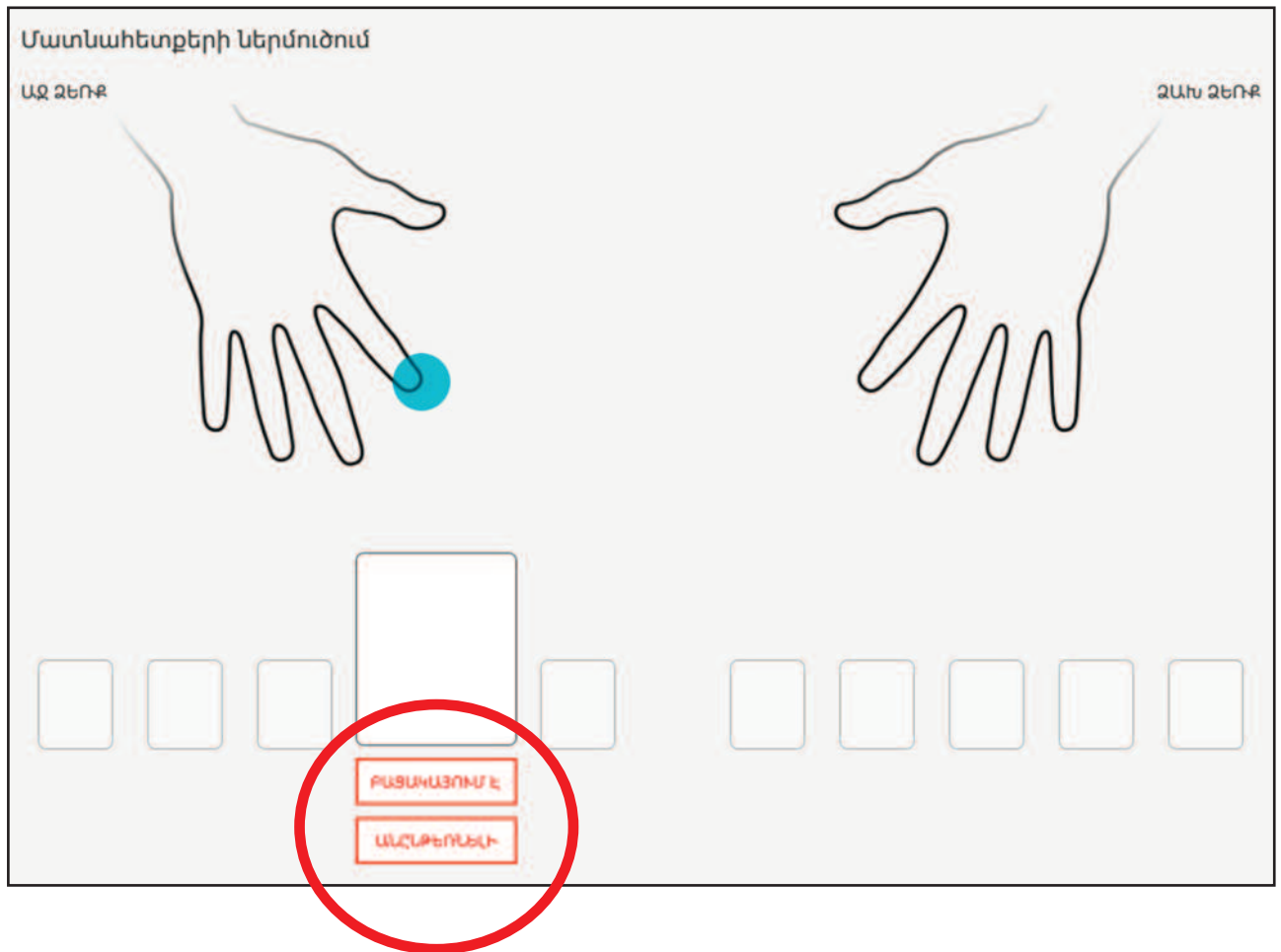
- Առաջարկել ընտրողին կրկին փորձել ներմուծել մատնահետքը:

Գրանցման գործընթացի ավարտից հետո ընտրողն անցնում է քվեարկության հաջորդ ֆայլին:

Ընտրողների մատնահետքի ներմուծման անհնարիներություն

Ընտրողը մատնահետքի ընթերցման համար ներմուծում է իր աջ ձեռքի ցուցամատը: Եթե վերոնշյալն անհնար է ֆիզիկական պատճառներով, ապա մասնագետը սեղմում է «ԲԱՑԱԿԱՑՈՒՄ Է» կոճակը այն դեպքում, երբ նշված մատը բացակայում է, կամ «ԱՆԸՆԹԵՐՈՒՆԵԼԻ» կոճակը այն դեպքում, երբ սարքավորումը չի կարողանում ընթերցել մատնահետքը: Աջ ձեռքի ցուցամատը ներմուծելու անհնարիների դեպքում մատնահետքերը ներմուծվում են հետևյալ առաջնայնությամբ՝ ձախ ձեռքի ցուցամատը, աջ ձեռքի միջնամատը, ձախ ձեռքի միջնամատը, աջ ձեռքի մատնեմատը, ձախ ձեռքի մատնեմատը, աջ ձեռքի ճկույթը, ձախ ձեռքի ճկույթը, աջ ձեռքի բթամատը, ձախ ձեռքի բթամատը:

Սարքավորումը հուշում է, թե որ մատն է անհրաժեշտ ներմուծել:

Այն դեպքում, երբ անհնար է իրականացնել որևէ մատնահետքի ընթերցում, այս քայլը բաց է թողնվում, և քվեարկության կտրոնն ավտոմատ կերպով տպվում է 10-րդ մատը բաց թողնելուց հետո:

➔ Եթե ընտրողը հրաժարվում է ներմուծել իր մատնահետքը, ապա մասնագետը տեղեկացնում է ընտրողին, որ նա այլ կերպ չի կարող գրանցվել: Եթե ընտրողը դարձյալ հրաժարվում է ներմուծել մատնահետքը, ապա մասնագետը սեղմում է «ՉԵՂՈՒՄ Է» կոճակը, անձը հաստատող փաստաթուղթը վերադարձնում ընտրողին և շարունակում սպասարկել մյուս ընտրողներին:

Քվեարկության կտրոնը ընտրողին տրամադրելը

Մասնագետը տեղեկացնում է ընտրողին, որ քվեարկության կտրոնը պետք է պահպանել մինչև քվեատուփին մոտենալը:

1000-ից ավելի ընտրող ունեցող ընտրական տեղամասում մասնագետը հուշում է ընտրողին, թե որ գրանցման սեղանին մոտենալ՝ հիմք ընդունելով քվեարկության կտրոնի վրա առկա ընտրողի հերթական համարը ցուցակում:

4. ՏԵՂԵԿԱՆՔՆԵՐ

Գրանցված ընտրողների բացակայությունը հավաստող տեղեկանքը

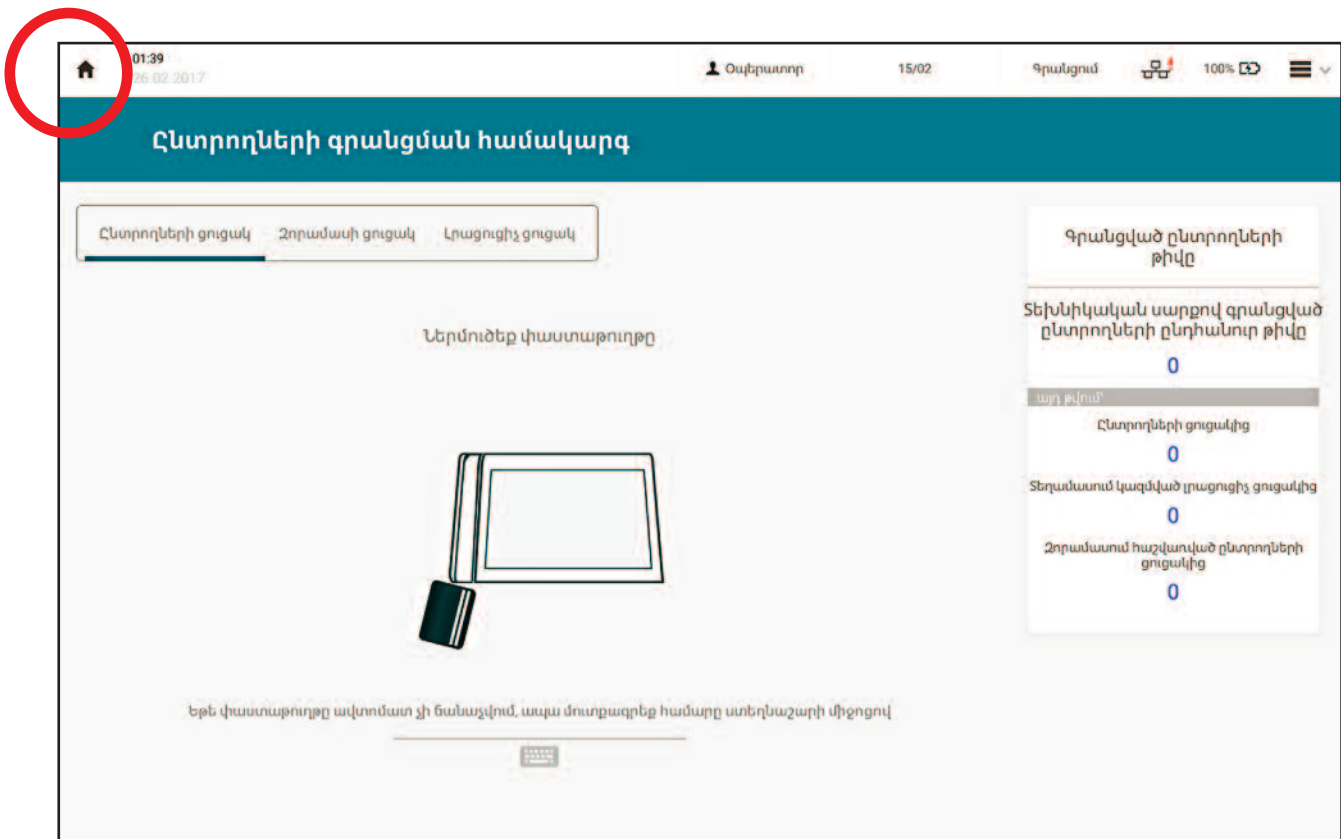
Գրանցված ընտրողների բացակայությունը հավաստող տեղեկանքը տպվում է նախքան քվեարկության մեկնարկը՝ համոզվելու համար, որ գրանցված ընտրողների թիվը զրոյական է, և տեխնիկական սարքավորումը չի օգտագործվել նախքան քվեարկությունը: Գրանցված ընտրողների բացակայությունը հավաստող տեղեկանքի տպման գործընթացը մանրամասն բացատրվել է «Քվեարկության օրը» գլխում:

Տեղեկանքը տրվում է հանձնաժողովի նախագահին:

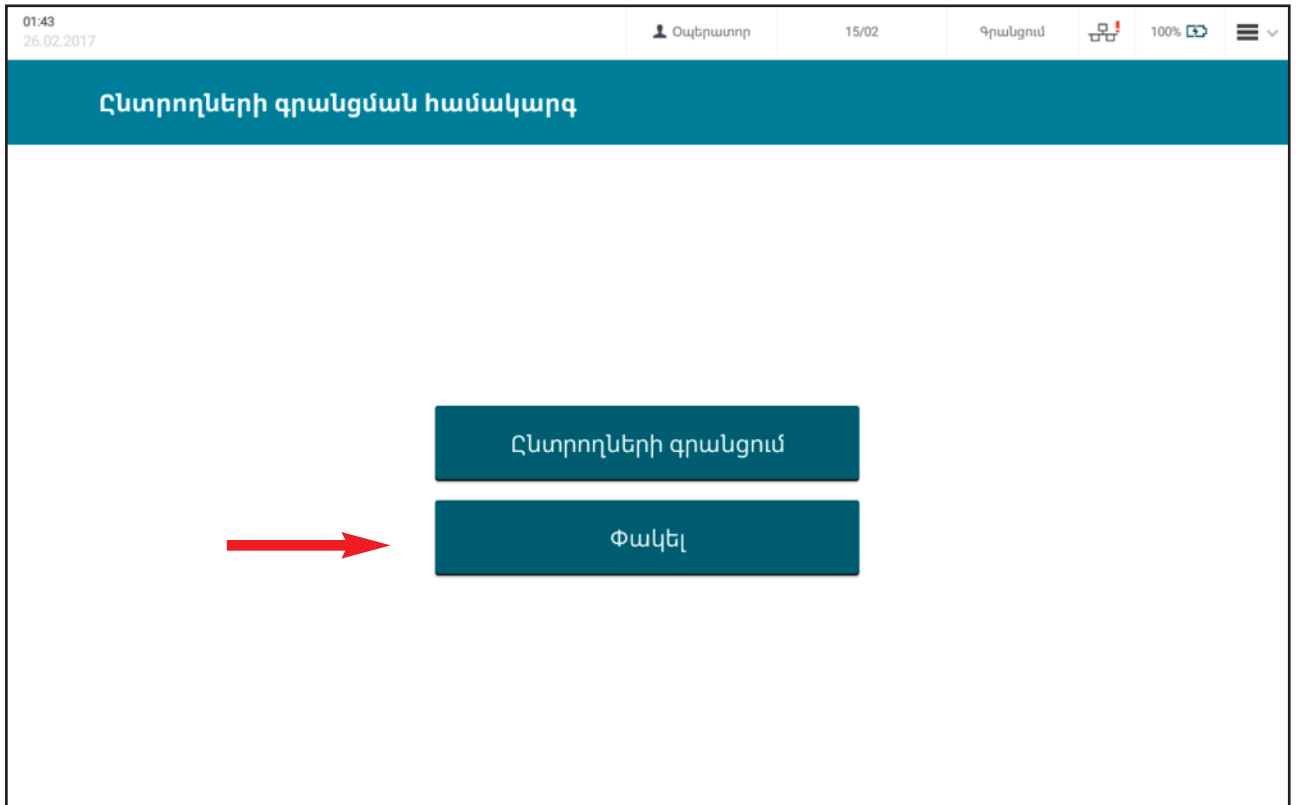
Ավարտական տեղեկանք

Քվեարկության ավարտից և քվեատուլի կնքումից հետո մասնագետը պարտավոր է.

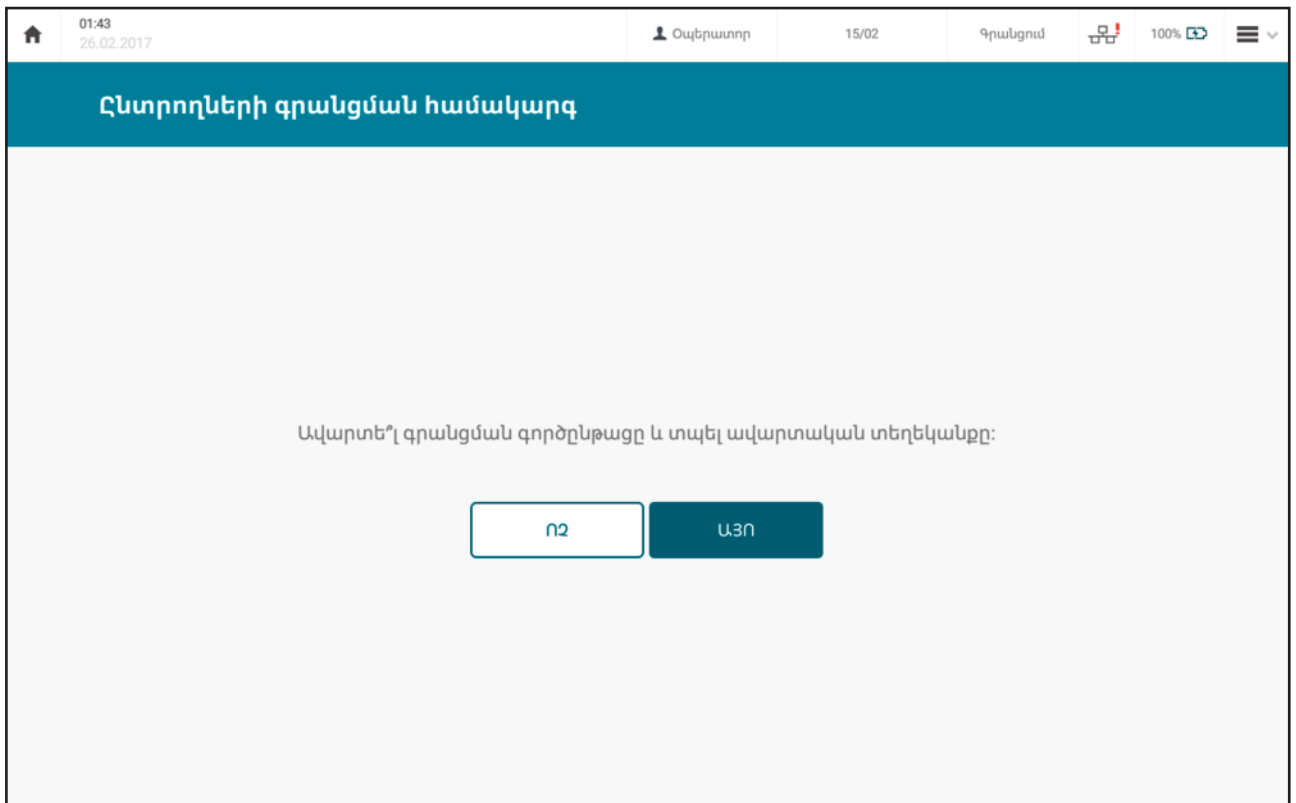
- Սեղմել գլխավոր էջի տնակի տեսքով կոճակը:

- Սեղմել «ՓԱԿԵԼ» կոճակը:

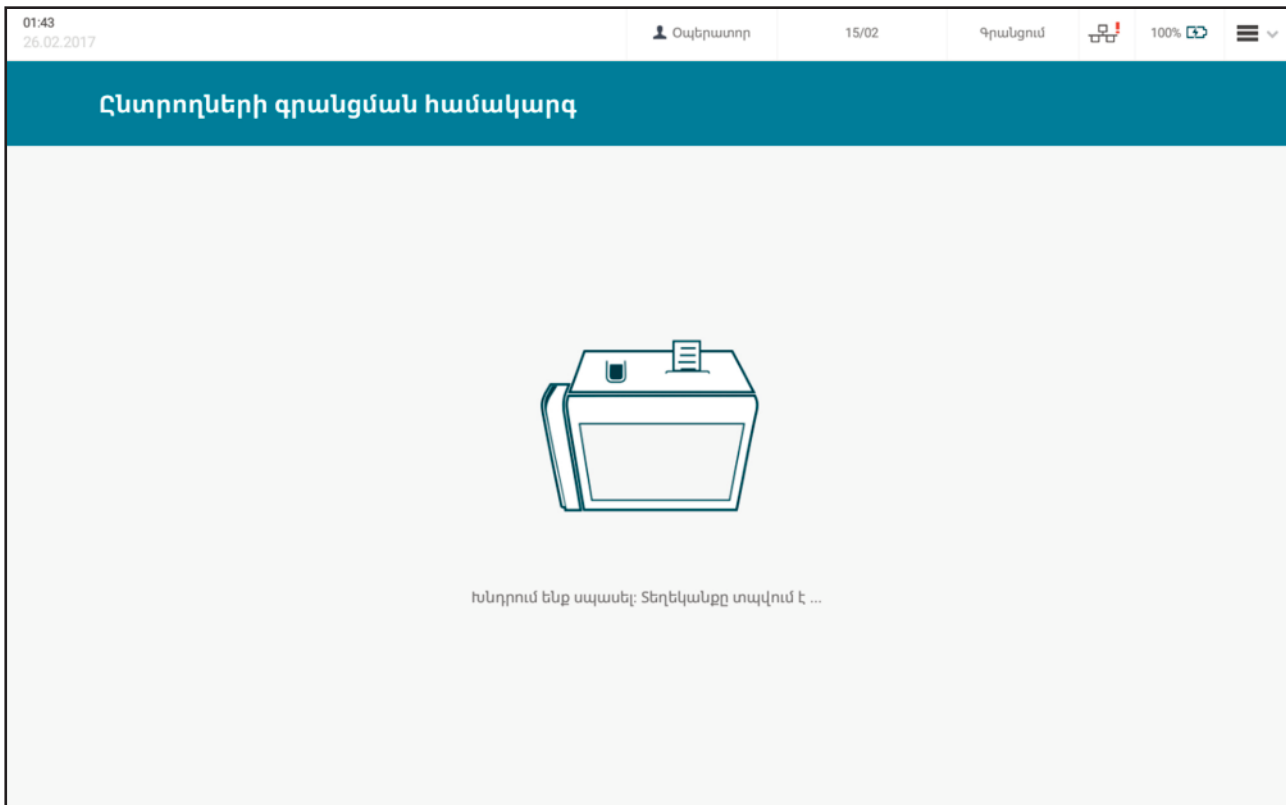

- Եկրանին կհայտնվի հարց, թե արդյոք մասնագետը ցանկանում է ավարտել գրանցման գործընթացը և տպել ավարտական տեղեկանքը:

- Սեղմել «ԱՅՈ» միայն տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի հանձնարարությունը ստանալուց հետո:

- Սպասել մինչև սարքը կտալի ավարտական տեղեկանքը:

- Տպված ավարտական տեղեկանքը հանձնել տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահին:

- Ավարտական տեղեկանքում ընդգրկվում է.
- Ընտրությունների անվանումը, ամսաթիվը:
  - Ընտրական տեղամասի համարը:
  - Տեխնիկական սարքավորման միջոցով գրանցված ընտրողների ընդհանուր թիվը:
  - Ընտրական տեղամասի ընտրողների ցուցակից տեխնիկական սարքավորման միջոցով գրանցված ընտրողների թիվը:
  - Զվեարկության օրը կազմվող ընտրողների լրացուցիչ ցուցակից տեխնիկական սարքավորման միջոցով գրանցված ընտրողների թիվը:
  - Չորամասում հաշվառված ընտրողների ցուցակից տեխնիկական սարքավորման միջոցով գրանցված ընտրողների ընդհանուր թիվը:
  - Համապատասխան ընտրական տեղամասի ընտրողների ցուցակում ընդգրկված այն ընտրողների հերթական համարները, ովքեր գրանցվել են տեխնիկական սարքավորման միջոցով:
  - Տեղեկություն այն ընտրողների վերաբերյալ, որոնց գրանցումն իրականացվել է անձը հաստատող փաստաթղթի տվյալները ստեղծաշարով մուտքագրվելու միջոցով:
  - Տրման ամսաթիվն ու ժամը:
  - Տեխնիկական սարքավորման համարը:

Եթե տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը հանձնարարում է մասնագետին տպել հավելյալ ավարտական տեղեկանքներ, ապա մասնագետը պարտավոր է.

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

02/04/2017

ԱՄՓՈՓ ՏԵՂԵԿԱՆՔ

քվեարկության ընթացքում տեխնիկական սարքով գրանցված ընտրողների

Ընտրական տեղամաս: **20/02**

Տեխնիկական սարքով գրանցված ընտրողների ընդհանուր թիվը	1450
--	-------------

Այլ թվում՝

Ընտրողների ցուցակից	1250
Տեղամասում կազմված լրացուցիչ ցուցակից	10
Չորամասում հաշվառված ընտրողների ցուցակից	190

Ընտրողների ցուցակից գրանցվածների հերթական համարները

1,2,9,65,87*,98*

* - Ընտրողներ, որոնց գրանցումն իրականացվել է անձը հաստատող փաստաթղթի տվյալները տեխնիկական սարքավորման մեջ ստեղծաշարով ներմուծելու միջոցով:

Տեղեկանքը տպվել է **03/04/2017 15:06:32**

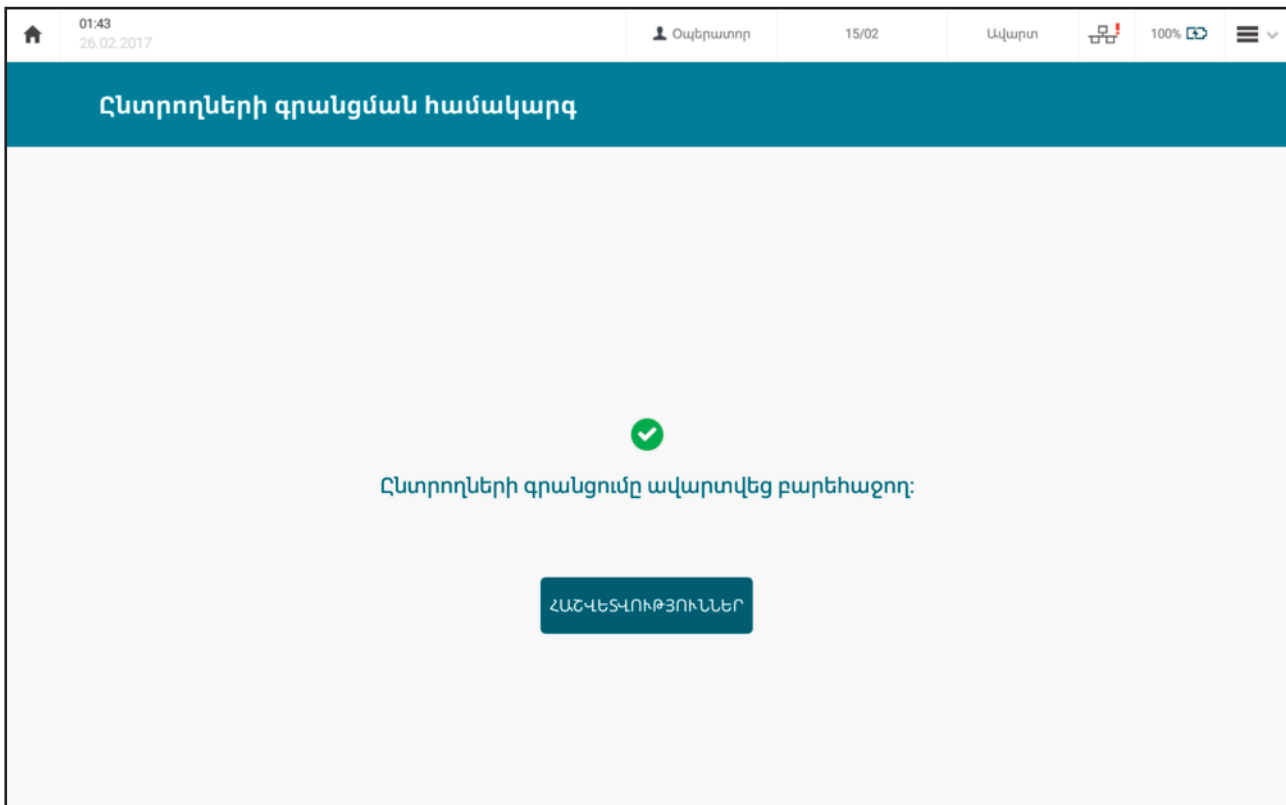
Սարք **VAD1**

Հանձնաժողովի նախագահ

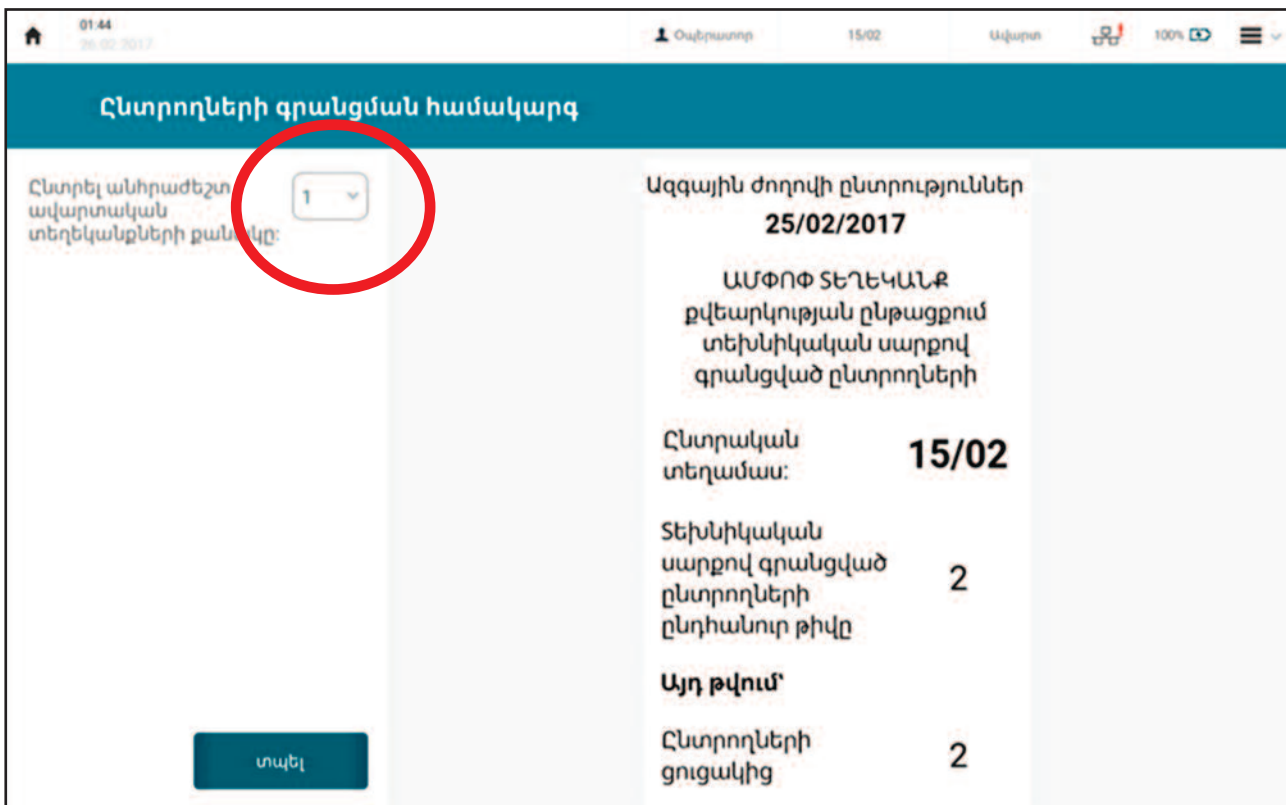
_____
ստորագրություն

Կ.Տ.

- Սեղմել «ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ» կոճակը:

- Ցանկից ընտրել անհրաժեշտ ավարտական տեղեկանքների քանակը:

- Սեղմել «ՏՊԵԼ»:

- Սպասել մինչև սարքը կտալի տեղեկանքները:
- Տպված տեղեկանքները հանձնել տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահին:

➔ **Փակման գործընթացը ՉԻ կարող իրականացվել քվեարկության օրը ժամը 20:00-ից շուտ:**

Մեկից ավելի տեխնիկական սարքավորում ունեցող ընտրական տեղամաս

Մեկից ավելի տեխնիկական սարքավորում ունեցող ընտրական տեղամասերում տեխնիկական սարքավորումները միացված են ներքին ցանցով և սինքրոնավորված, ինչը նշանակում է, որ բոլոր տեխնիկական սարքավորումների տվյալները նույնն են, հետևաբար, միևնույն ընտրական տեղամասի բոլոր սարքավորումների տպած ավարտական տեղեկանքներում ներառված տեղեկությունները պետք է լինեն նույնը, բացի սարքավորման համարից և տեղեկանքի տպման ժամից: Տեղեկանքների օրինակների անհրաժեշտ քանակը պետք է տպվի ընտրական տեղամասում առկա բոլոր տեխնիկական սարքավորումների, այլ ոչ թե միայն մեկ տեխնիկական սարքավորման միջոցով:

Տեխնիկական սարքավորման անսարքության դեպքում

Եթե անհնար է տեխնիկական սարքավորման միջոցով տպել տեղեկանքը, ապա տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի գրանցամատյանում պետք է կատարվի համապատասխան գրառում:

5.

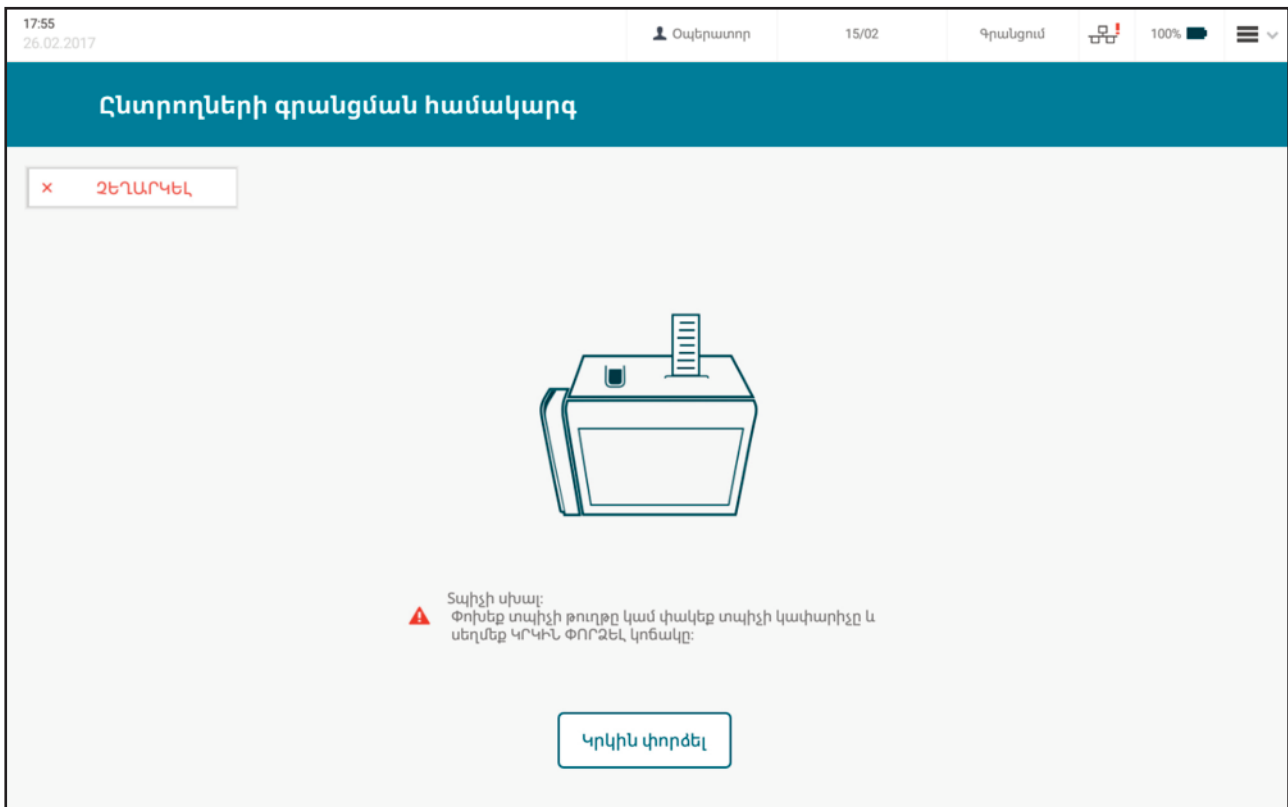
ԽՆԴԻՐՆԵՐ, ՈՐՈՆՔ ԿԱՐՈՂ ԵՆ ԸՆԴՀԱՏԵԼ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՍԱՐՔԱՎՈՐՄԱՆ ՄԻՋՈՑՈՎ ԸՆՏՐՈՂՆԵՐԻ ԳՐԱՆՑՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԸ

Քվեարկության օրը տարբեր խնդիրներ կարող են ընդհատել տեխնիկական սարքավորման աշխատանքը:

Այս բաժնում անդրադարձ է կատարվում է այն խնդիրներին, որոնք կարող են ընդհատել տեխնիկական սարքավորման աշխատանքը, ինչպես նաև բերվում են դրանց լուծման եղանակները:

Թղթի գլան

Տեխնիկական սարքավորման յուրաքանչյուր ճամպրուկ պարունակում է թղթի 3 գլան: Քվեարկության օրը սարքավորման մեջ տեղադրված թղթի գլանը կարող է վերջանալ կամ տպիչը կարող է խցանվել, երկու դեպքում էլ տեխնիկական սարքավորման վրա կհայտնվի հետևյալ էկրանը.

Թուղթը վերջացել է

Թղթի գլանի վերջին հատվածը նշված է կարմիր եզրագծով: Երբ վերոնշյալ էկրանի հետ մեկտեղ տպված կտրոնների կամ տեղեկանքների վրա սկսում է հայտնվել կարմիր գիծը, սա նշան է, որ սարքավորման տպիչում առկա թուղթը վերջանում է, այս դեպքում մասնագետը պարտավոր է.

- Դադարեցնել ընտրողների գրանցումը:
- Բացել տեխնիկական սարքավորման տպիչի խցիկի կափարիչը:
- Յեռացնել օգտագործված գլանը:
- Տեխնիկական սարքավորման ճամպրուկից հանել թղթի մի նոր գլան և տեղադրել տպիչում (գլանը պետք է դրվի այնպես, որ թուղթը դուրս գա սարքի տպիչի խցիկի կափարիչի ճեղքից):
- Փակել տեխնիկական սարքավորման տպիչի խցիկի կափարիչը:
- Սեղմել Էկրանին հայտնված «ԿՐԿԻՆ ՓՈՐՁԵԼ» կոճակը:

➔ Եթե թուղթը վերջանալու պատճառով քվեարկության կտրոնը տպվել է կիսատ, ապա այն ոչնչացվում է:

Թղթի խցանում

Թղթի խցանման դեպքում ևս կհայտնվի վերոնշյալ Էկրանը: Այս դեպքում մասնագետը պարտավոր է.

- Բացել տեխնիկական սարքավորման տպիչի խցիկի կափարիչը:
- Յամոզվել, որ թղթի գլանը պատշաճ ձևով տեղադրված է տպիչում:
- Դուրս քաշել թղթի գլանը 5 սանտիմետրով:
- Փակել տեխնիկական սարքավորման տպիչի խցիկի կափարիչը:
- Կրտել դուրս քաշած թղթի ավելորդ հատվածը:
- Սեղմել Էկրանին հայտնված «ԿՐԿԻՆ ՓՈՐՁԵԼ» կոճակը:

Էլեկտրաէներգիայի անջատում

Մեկ տեխնիկական սարքավորում ունեցող ընտրական տեղամաս

Քվեարկության օրն Էլեկտրաէներգիայի անջատման դեպքում անգամ մեկ տեխնիկական սարքավորում ունեցող ընտրական տեղամասերում տեխնիկական սարքավորման միջոցով գրանցման գործընթացը կշարունակվի սովորական կարգով, քանի որ տեխնիկական սարքավորումը կշարունակի աշխատել ներքին մարտկոցի հաշվին:

Ներքին մարտկոցը նախատեսված է մինչև 6 ժամ ինքնուրույն աշխատանքի համար առանց հոսանքի աղբյուրին միանալու, ինչպես նաև կարող է սպասման ռեժիմում աշխատել ավելի քան 24 ժամվա ընթացքում: Ամբողջությամբ լիցքաթափվելուց հետո մարտկոցը կարող է ամբողջությամբ վերալիցքավորվել 4-ից 5 ժամվա ընթացքում:

Մարտկոցի լիցքի մակարդակն իմանալու համար պետք է ստուգել տեխնիկական սարքավորման աջ կողմում վառվող լույսերը:

- Մարտկոցի լիցքավորման ընթացքում սարքավորման լուսային նշանները թարթելու են:
- Մարտկոցն ամբողջությամբ լիցքավորվելուց հետո սարքավորման աջ կողմում վառվող լույսերը կմարեն:
- Լիցքավորման ռեժիմից դուրս մարտկոցի լիցքի մակարդակն իմանալու համար պետք է սեղմել սարքավորման լուսային նշանների մոտ գտնվող մարտկոցի կոճակը:
- Լուսային նշան(ներ)ը վառվում է (են) հետևյալ կանոններով.
  - 1 լուսային նշան՝ 0%-ից 19% մարտկոցի լիցք
  - 2 լուսային նշան՝ 20%-ից 39% մարտկոցի լիցք

- 3 լուսային նշան՝ 40%-ից 59% մարտկոցի լիցք
- 4 լուսային նշան՝ 60%-ից 79% մարտկոցի լիցք
- 5 լուսային նշան՝ 80%-ից 99% մարտկոցի լիցք

Մեկից ավելի տեխնիկական սարքավորում ունեցող ընտրական տեղամաս

Մեկից ավելի տեխնիկական սարքավորում ունեցող ընտրական տեղամասերում ևս էլեկտրաէներգիայի անջատման դեպքում տեխնիկական սարքավորման միջոցով գրանցման գործընթացը կշարունակվի սովորական կարգով, քանի որ ռաուտերը միացված է լինելու UPS-ին, որն էլ տեխնիկական սարքավորմանը սնուցելու է հոսանքով: Ինչ վերաբերում տեխնիկական սարքավորումներին, ապա դրանք կշարունակեն աշխատել իրենց ներքին մարտկոցների հաշվին:

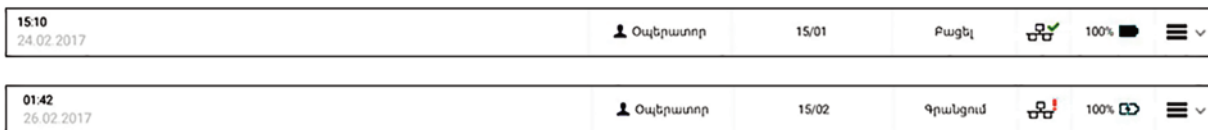
Ներքին ցանցի խափանում

Այս բաժինը վերաբերում է միայն մեկից ավելի տեխնիկական սարքավորումներ ունեցող ընտրական տեղամասերին:

Տեխնիկական սարքավորման էկրանին կարելի է տեսնել ցանցի նշանը:

Մեկից ավելի տեխնիկական սարքավորում ունեցող ընտրական տեղամասերում այս նշանը կցուցադրի, թե արդյոք տեխնիկական սարքավորումը միացված է ներքին ցանցին, թե ոչ:

➔ **Ներքին ցանցի նշանը բացակայում է սարքավորման էկրանից մեկ տեխնիկական սարքավորում ունեցող ընտրական տեղամասերի համար, քանի որ տեղամասում մեկ սարքավորում լինելու դեպքում այն աշխատում է առանձին ռեժիմով:**

Տեխնիկական սարքավորման և ռաուտերի միջև կապի խափանման դեպքում տվյալ տեխնիկական սարքավորումը կարգելափակվի և չի կարողանա գրանցել ընտրողների:

Եթե կապի խափանման պատճառով ռաուտերն է, ոչ թե տեխնիկական սարքավորում(ներ)ը, ապա ընտրական տեղամասի բոլոր տեխնիկական սարքավորումները կարգելափակվեն, և տեխնիկական սարքավորման միջոցով գրանցման գործընթացն ամբողջությամբ կընդհատվի:

Երկու դեպքում էլ մասնագետը պարտավոր է.

- Ստուգել արդյոք ռաուտերը միացված է՝ ըստ լուսային ազդանշանների:
- Ստուգել արդյոք ցանցային լարերը միացված են երկու ծայրերից:

Եթե վերոնշյալ երկու ստուգումներից հետո էլ ներքին ցանցի աշխատանքը չի վերականգնվում, ապա մասնագետը պարտավոր է.

- Տեղեկացնել տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահին:
- Չանգահարել տարածքային ընտրական հանձնաժողովի տեխնիկական աջակցության կենտրոն:
- Տեխնիկական աջակցության կենտրոնին հայտնել տեխնիկական սարքավորման և ռաուտերի սերիական համարը, տեխնիկական աջակցության կենտրոնի աշխատակցին ճշգրտորեն բացատրել տվյալ դեպքը:
- Չետևել տեխնիկական աջակցության կենտրոնի աշխատակցի հրահանգներին:

Եթե ցանցի խափանում տեղի է ունեցել միայն որոշ տեխնիկական սարքավորումների հետ (ոչ բոլորի հետ), ապա ցանցային կապ ունեցող մյուս տեխնիկական սարքավորումները կարող են շարունակել ընտրողների գրանցման գործընթացը:

➔ **Մասնագետները և տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամները պետք է զգուշությամբ վարվեն տեխնիկական սարքավորումների՝ հատկապես ռաուտերի, ցանցային լարերի և հոսանքի լարերի հետ: Եթե լարերը սխալմամբ անջատվեն, ապա դա կհանգեցնի տեխնիկական սարքավորման արգելափակմանը:**

Տեխնիկական սարքավորումը չի միանում

Եթե տեխնիկական սարքավորման անջատիչն ավելի քան հինգ (5) վայրկյան սեղմած պահելուց հետո անջատիչի լուսային նշանը չի միանում, ապա մասնագետը պարտավոր է.

- Ստուգել մարտկոցի լիցքը՝ սեղմելով սարքավորման լուսային նշանների մոտ գտնվող մարտկոցի կոճակը:
  - Եթե մարտկոցը լիցքավորման ընթացքում է, ապա ըստ ներքին մարտկոցի լիցքավորման մակարդակի թարթում են համապատասխան թվով լուսային նշաններ:
  - Երբ մարտկոցն ամբողջությամբ լիցքաթափված է, մարտկոցի կոճակը սեղմելիս որևէ լուսային նշան չի վառվում:

➔ **Ԕվեարկության նախորդ օրը տեխնիկական սարքավորումը տեղադրելու պահից սկսած այն պետք է մշտապես միացված լինի հոսանքին մարտկոցի ամբողջական լիցքաթափումից խուսափելու համար:**

- Մարտկոցն ամբողջությամբ լիցքավորվելուց հետո կվառվեն սարքավորման բոլոր 5 լուսային նշանները:
- Ստուգել միացումները տեխնիկական սարքավորման, հոսանքի լարի, հոսանքի տատանումներից պաշտպանող սարքի և վարդակի միջև:
- Չամոզվել, որ հոսանքի տատանումներից պաշտպանող սարքի վրա կանաչ լույս է վառվում: Եթե վառվում է դեղին լուսային նշանը, ապա նշանակում է, որ շուտով հոսանքի մատակարարումը կկայունանա և կվառվի կանաչ լույսը: Եթե վառվում է կարմիր լուսային նշան, ապա ամկա է հոսանքի հետ կապված խնդիր:

Եկրանը չի աշխատում

Տեխնիկական սարքավորման Եկրանը հպազգայուն է: Եթե Եկրանին դիպչելիս կամ սեղմելիս արձագանք չի ստացվում, ապա մասնագետը կարող է փորձել հետևյալ լուծումները.

- Եկրանը մաքրել՝ օգտագործելով դրա համար նախատեսված կտորը:
- Եկրանն անջատել՝ սեղմած պահելով անջատիչը երկու (2) վայրկյան, իսկ այն կրկին միացնելու համար նույն կոճակը սեղմած պահել կրկին երկու (2) վայրկյան և ստուգել Եկրանի աշխատանքը:
- Եթե Եկրանը դեռևս չի արձագանքում, ապա պետք է վերագործարկել տեխնիկական սարքավորումը (սեղմած պահել սարքավորման անջատիչը (ոչ պակաս քան 5 վայրկյան) մինչև կհայտնվի Եկրան «ԱՆՁԱՏԵԼ» և «REBOOT» կոճակներով, սեղմել «REBOOT» կոճակը) և կրկին ստուգել Եկրանի աշխատանքը:

Կարող է պատահել նաև, որ 10 րոպեի ընթացքում Եկրանին չդիպչելու դեպքում տեխնիկական սարքավորումն անցի քնի ռեժիմ: Նման իրավիճակում սարքավորումն ակտիվ ռեժիմ վերադարձնելու համար մասնագետը պետք է երկու (2) վայրկյան սեղմած պահի անջատիչը, այնուհետև Եկրանը միանալուց հետո՝ մուտքագրի մասնագետի կողմ:

Մատնահետքերի ընթերցման սկաները չի աշխատում

Եթե մատնահետքերի ընթերցման սկաները չի գրանցում մատնահետքերը, ապա մասնագետը պարտավոր է՝

- Համոզվել, որ մատը դրված է կայուն դիրքում և սարքը հասցնում է ընթերցել ստացված պատկերը:
- Որոշ դեպքերում լավ պատկեր ստանալու համար անհրաժեշտ է մատն ավելի ամուր սեղմել սկաներին:
- Մատնահետքերի ընթերցման սկաների լուսային նշանները թարթում են ակտիվ ռեժիմում և ցույց են տալիս, որ սարքը կարելի է գործարկել:
- Եթե մատնահետքերի ընթերցման սկաները դեռևս չի արձագանքում, ապա պետք է վերագործարկել տեխնիկական սարքավորումը (սեղմած պահել սարքավորման անջատիչը (ոչ պակաս քան 5 վայրկյան) մինչև կհայտնվի Եկրան «ԱՆՁԱՏԵԼ» և «REBOOT» կոճակներով, սեղմել «REBOOT» կոճակը) և կրկին ստուգել մատնահետքերի ընթերցման սկաները:

Տեխնիկական սարքավորման անսարքության դեպքում

Տեխնիկական սարքավորման հետ տեղի ունեցող ցանկացած անսարքություն, որը կհանգեցնի տեխնիկական սարքավորման միջոցով ընտրողների գրանցման գործընթացի դադարեցմանը, պետք է մասնագետի կողմից հաղորդվի տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահին և տեխնիկական աջակցության կենտրոնի աշխատակցին:

Կապը տեխնիկական աջակցության կենտրոնի հետ

Եթե վերը նշված լուծումներից և ոչ մեկը չի օգնել լուծել առաջացած խնդիրը, կամ տեխնիկական սարքավորման աշխատանքն ընդհատել է որևէ այլ խնդիր, որը մասնագետը և հանձնաժողովի նախագահը չեն կարողացել լուծել, ապա տեխնիկական սարքավորման մասնագետի կողմից պետք

Է ձեռնարկվեն ներքոնշյալ քայլերը.

- Տեղեկացնել տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահին առաջացած դեպքի մասին:
- Չանգահարել տարածքային ընտրական հանձնաժողովի տեխնիկական աջակցության կենտրոն:
- Չեռնել տեխնիկական աջակցության կենտրոնի աշխատակցի հրահանգներին:

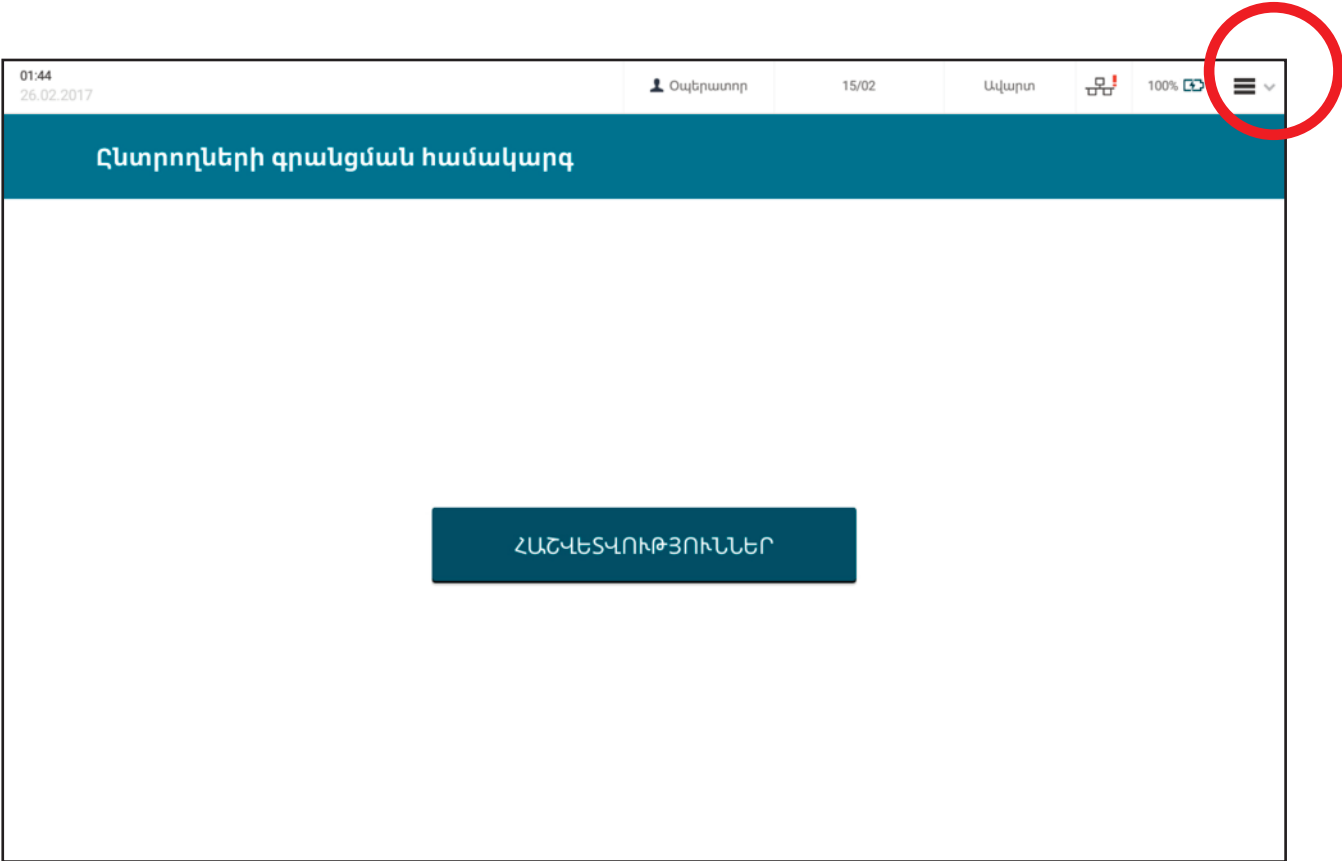
6.

ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՍԱՐՔԱՎՈՐՄԱՆ ԿՈՄՊԼԵԿՏԻ ԴԱՍԱՎՈՐՈՒՄ ԵՒ ՎԵՐԱԴԱՐՁ

Տեխնիկական սարքավորման անջատում և դասավորում

Ավարտական տեղեկանքը տպելուց հետո մասնագետը պարտավոր է.

- Սեղմել սարքավորման վերևի աջ անկյունում գտնվող բացվող ցանկի կոճակը:

- Ընտրել «ԵԼԶ» տարբերակը:
- Սեղմել «ԱՅՈ» հաստատելու համար գործողությունը:
- Սեղմած պահել սարքավորման անջատիչը (ոչ պակաս քան 5 վայրկյան) մինչև կհայտնվի Էկրան «ԱՆՁԱՏԵԼ» և «REBOOT» կոճակներով:
- Սեղմել «ԱՆՁԱՏԵԼ» կոճակը:
- Անջատել UPS-ը (դրա առկայության դեպքում)՝ սեղմելով անջատիչը:
- Անջատել ռաուտերը (դրա առկայության դեպքում)՝ սեղմելով անջատիչը:
- Անջատել տեխնիկական սարքավորման(ների) հոսանքի լար(եր)ը:
- Անջատել ռաուտերի հոսանքի լարը և ցանցային լարերը (դրանց առկայության դեպքում):
- Անջատել UPS-ի (դրա առկայության դեպքում) հոսանքի լարը վարդակից:
- Տեղավորել տեխնիկական սարքավորում(ներ)ը և դրա(նց) հոսանքի լար(եր)ը ճամպրուկ(ներ)ում:

- Եթե քվեարկության օրը տեղի է ունեցել տեխնիկական սարքավորման կամ այլ սարքի խափանում, ապա այդ մասին Նշվում է առանձին թղթի վրա և սարքավորման հետ միասին դրվում ճամպուրակի (կամ այլ սարքերի դեպքում իրենց տուփերի) մեջ:

Տեխնիկական սարքավորման կոմպլեկտի վերադարձ

Մասնագետ(ներ)ի կողմից տեխնիկական սարքավորում(ներ)ը անջատելուց և ճամպուրակում համապատասխան բաղադրիչների հետ դասավորելուց հետո մասնագետը հանձնում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահին և կարող է հեռանալ տեղամասային կենտրոնից: Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը տեխնիկական սարքավորում(ներ)ը և մյուս պարագաները ներկայացնում է տարածքային ընտրական հանձնաժողով:

Ժամանակավոր փոխարինող փաստաթղթի նմուշ (9-րդ ձև)

Համիվան N 3
ՀՀ կառավարության 2012 թվականի
սեպտեմբերի 5-ի N 411-Ն որոշման

(ՀՀ կառավարության աղբյուրը ՀՀ օստիկանության անձնագրային ծառայության)

_____ 20 թ. _____

000151001

ԺԱՄԱՆԱԿԱՎՈՐ ՎԿԱՅԱԿԱՆ N _____

Քաղ. _____
(անունը, հայրանունը, ազգանունը)

_____ (ծննդյան օրը, ամիսը, տարեթիվը, վայրը)

_____ (ժամերային ծառայությունների համարանիշը)

տրվել է նույնականացման բարձր փոխանակման (կորստի, վավերականության ժամկետը լրանալու) կապակցությամբ կամ ազատագրվածն արտասարաված անձի դիմումի հիման վրա (ընդգծել)

_____ 20 թ.-ին:

Վկայական ուժի մեջ է մինչև _____ 20 թ.

Անձնագրային ծառայության պետ _____
(անունը, ազգանունը) (տարրագրությունը)

(ՀՀ կառավարության աղբյուրը ՀՀ օստիկանության անձնագրային ծառայության)

<< >> _____ 20 թ. _____ (զինման նուստի համարը)

(արձան անստեփնել)

APO550045

ԺԱՄԱՆԱԿԱՎՈՐ ՎԿԱՅԱԿԱՆ ՏՐՎՈՐԱԿԱՆ ՎԿԱՅԱԿԱՆ (ԻՆՎԵՆՏԱՐԱՆԻ) ՀԱՍՏԱՏՈՂ ՓԱՍՏԱԹՈՒՂ

Քաղ. _____
(անունը, հայրանունը, ազգանունը)

_____ (ծննդյան օրը, ամիսը, տարեթիվը, վայրը)

_____ (նաշնան հասցեն)

Տրվել է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 1998 թվականի դեկտեմբերի 25-ի թիվ 821 որոշմամբ նախատեսված անձնագիրը կորցնելու կամ փոխանակման ներկայացնելու կապակցությամբ անձի դիմումի հիման վրա (ընդգծել):

Կ. Տ Փաստաթուղթն ուժի մեջ է մինչև << >> _____ 20 թ.

Անձնագրային ծառայության պետ _____
(անունը, ազգանունը) (տարրագրությունը)

Ստուգման, ակտիվացման և մասնագետի կոդեր

Քվեարկության նախորդ օրը՝ մուտքագրել ստուգման վեցանիշ կոդը	111111
Քվեարկության օրը՝ սկզբից մուտքագրել ակտիվացման վեցանիշ կոդը	222222
Քվեարկության օրը, ակտիվացումից հետո՝ մուտքագրել մասնագետի վեցանիշ կոդը	առկա է մասնագետի կոդը պարունակող ծրարում

Սույն հրապարակումը իրականացվել է
«Աջակցություն ընտրական գործընթացին Հայաստանում» (ԱԸԳՀ) ծրագրի ֆինանսավորմամբ:

ԱԸԳՀ ծրագիրը ֆինանսավորվում է Եվրամիության, ԱՄՆ Միջազգային զարգացման գործակալության, Գերմանիայի Դաշնային Հանրապետության, Հայաստանի Հանրապետության և Մեծ Բրիտանիային և Հյուսիսային Իրլանդիայի Միացյալ Թագավորության և իրականացվում է ՄԱԶԾ գրասենյակի կողմից:

This publication was produced with funding from the *Support to the Electoral Process in Armenia (SEPA) Project*.

SEPA Project is supported by the European Union, USAID, the Federal Republic of Germany, the Republic of Armenia, the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, and the UNDP as implementing partner.